

UREDBA

O PRAVILIMA ZA DODELU DRŽAVNE POMOĆI

("Sl. glasnik RS", br. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013 i 97/2013)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovom uredbom bliže se uređuju pravila za dodelu državne pomoći, odnosno za ocenu dozvoljenosti prijavljene, odnosno dodeljene državne pomoći, i pravni poredak Republike Srbije usklađuje sa sadržinom instrumenata tumačenja koje su u vezi sa državnom pomoći usvojile institucije Evropske zajednice.

Član 1a

Davalac državne pomoći dužan je da se pri dodeli državne pomoći unapred određenom korisniku pridržava ove uredbe, kao i pravila o državnoj pomoći sadržanih u potvrđenim međunarodnim ugovorima, koja nisu obuhvaćena ovom uredbom.

Akt koji je osnov za dodelu državne pomoći korisnicima koji nisu unapred određeni mora, u pogledu uslova za dodelu državne pomoći, biti u skladu sa ovom uredbom.

Član 2

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovoj uredbi imaju sledeće značenje:

1) *privredni subjekat* (korisnik državne pomoći) je svako pravno i fizičko lice koje, nezavisno od pravnog oblika i načina finansiranja, u obavljanju delatnosti proizvodnje ili prometa robe ili pružanja usluga na tržištu koristi državnu pomoć u bilo kom obliku, izuzev privrednog subjekta u postupku privatizacije;

tač. 2)-4) (*brisane*)

5) *privredni subjekt u teškoćama* je privredni subjekt koji nije sposoban da sopstvenim sredstvima, sredstvima svojih vlasnika/akcionara ili poverilaca ili sredstvima iz drugih izvora na tržištu spreči gubitke i koji bi, bez intervencije države, kratkoročno ili srednjeročno, ugrozili njegov opstanak.

Privredni subjekt je u teškoćama:

(1) ako je odgovornost za njegove dugove ograničena a izgubio je više od polovine osnovnog kapitala, od čega je u poslednjih 12 meseci izgubio više od četvrtine osnovnog kapitala;

(2) ako najmanje jedno lice neograničeno odgovara za njegove dugove, a u finansijskim izveštajima prikazano je da je njegov kapital smanjen za više od polovine, od čega je u poslednjih 12 meseci izgubljeno više od četvrtine kapitala;

(3) ako ispunjava uslove za otvaranje stečajnog postupka.

Privredni subjekt je u teškoćama i ako nije ispunjen nijedan uslov iz stava 1. ove tačke, ako postoje očigledni pokazatelji koji ukazuju na to da je u teškoćama, kao što su rast gubitaka, smanjenje ukupnog prihoda, rast zaliha, višak kapaciteta, smanjenje novčanih tokova, rast duga, porast troškova kamata i pad ili nulta neto vrednost imovine. U najvećim teškoćama je privredni subjekt koji je nesposoban za plaćanje (insolventan) ili nad kojim je otvoren stečajni postupak.

Privrednom subjektu u teškoćama, u svakom slučaju, državna pomoć može da se dodeli samo ako dokaže da ne može da se oporavi sopstvenim sredstvima, sredstvima svojih vlasnika/akcionara, poverilaca ili sredstvima iz drugih izvora na tržištu.

Privredni subjekt koji je osnovan pre manje od tri godine ne smatra se privrednim subjektom u teškoćama, izuzev ako je reč o malom ili srednjem privrednom subjektu koji ispunjava uslove za otvaranje stečajnog postupka;

6) *veliki projekat ulaganja* je ulaganje u osnovna sredstva sa opravdanim troškovima većim od 50 miliona evra;

7) *referentna stopa* je kamatna stopa koja se koristi za obračun iznosa i diskontovanja državne pomoći, koju utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove finansija, a objavljuje Komisija za kontrolu državne pomoći na svojoj internet prezentaciji;

8) *opravdani troškovi* su troškovi za koje je dozvoljeno dodeliti državnu pomoć;

9) *visina državne pomoći* (intenzitet) je iznos državne pomoći izražen kao procenat opravdanih troškova;

10) *početno ulaganje* je ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu, i to u slučaju:

(1) započinjanje obavljanja nove poslovne delatnosti,

(2) proširenja postojeće delatnosti,

(3) diversifikacija postojećeg proizvodnog programa u nove, dodatne proizvode,

(4) bitne promene u celokupnom proizvodnom procesu postojeće delatnosti,

(5) sticanja sredstava koja su u neposrednoj vezi sa privrednim subjektom pod uslovom da je taj privredni subjekat zatvoren ili bi bio zatvoren da nije kupljen od strane nezavisnog investitora po tržišnim uslovima;

11) *materijalna imovina* je imovina koja se odnosi na: zemljište, zgrade, građevine, postrojenja, mašine i opremu;

12) *nematerijalna imovina* je imovina koja nastaje prenosom tehnologije, sticanjem patentnih prava, licenci, znanja i iskustava (*know-how*) ili nepatentiranog tehničkog znanja;

13) *troškovi zarada* su ukupan iznos koji korisnik državne pomoći stvarno plaća za rad zaposlenog i obuhvataju bruto zaradu, tj. zaradu koja sadrži porez i doprinose za obavezno socijalno osiguranje koji se plaćaju iz zarade, kao i doprinose koji se plaćaju na zaradu;

14) *operativna državna pomoć* je pomoć namenjena pokrivanju dela tekućih rashoda privrednog subjekta (troškova zarada, transportnih troškova, troškova zakupa i dr);

15) *lice* koje se teže zapošljava je ono koje:

- 1) nije bilo u redovnom radnom odnosu u proteklih šest meseci, ili
- 2) nije steklo srednje obrazovanje ili stručne kvalifikacije, ili
- 3) starije je od 50 godina, ili
- 4) živi kao odrasli samac sa jednom ili više izdržavanih osoba, ili
- 5) radi u sektoru ili u struci u Republici Srbiji u kojoj je neravnoteža između polova bar 25% veća od prosečne neravnoteže između polova u svim ekonomskim (privrednim) sektorima, a pripada tom premalo zastupljenom polu; ili pripada etničkoj manjini u Republici Srbiji kojoj je potreban razvoj njenog lingvističkog profila, stručnog usavršavanja ili radnog iskustva kako bi poboljšala izgleda za stalno zaposlenje;

16) *lice sa invaliditetom* je lice kome je priznat invaliditet u skladu sa propisima Republike Srbije;

16a) *zaštićeno zapošljavanje* u privrednom subjektu je ako najmanje 50% zaposlenih čine lica sa invaliditetom;

17) *rizični kapital* je finansiranje u obliku vlasničkog kapitala ili u obliku sličnom vlasničkom kapitalu u ranim fazama nastanka i ranog razvoja privrednog subjekta (faza započinjanja, osnivanja i razvoja);

18) *usluge od opšteg ekonomskog interesa* su delatnosti, odnosno poslovi kojima se obezbeđuje ostvarivanje prava građana, odnosno zadovoljavanje potreba građana i organizacija, kao i ostvarivanje drugih zakonom utvrđenih interesa u određenim oblastima.

Mali, srednji i veliki privredni subjekti (broj zaposlenih i finansijske granice kao merila za određivanje vrste privrednog subjekta)

Član 2a

Mali privredni subjekt je privredni subjekt za koji se na osnovu čl. 2b-2g ove uredbe utvrdi da ima manje od 50 zaposlenih i ako je njegov godišnji promet i/ili ukupan godišnji bilans manji od 10 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti.

Srednji privredni subjekt je privredni subjekt za koji se na osnovu čl. 2b-2g ove uredbe utvrdi da ima između 50 i 250 zaposlenih i ako je njegov godišnji promet manji od 50 miliona evra i/ili ukupan godišnji bilans manji od 43 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti.

Veliki privredni subjekt je privredni subjekt koji nije srednji ili mali privredni subjekt.

Nezavisni, partnerski i povezani privredni subjekti, kao merila koja se uzimaju u obzir pri računanju broja zaposlenih i finansijskih granica

Član 2b

Nezavisni privredni subjekt je privredni subjekt koji nije partnerski privredni subjekt, niti povezani privredni subjekt.

Partnerski privredni subjekti su privredni subjekti koji nisu povezani privredni subjekti i između kojih postoji sledeći odnos: jedan privredni subjekt (privredni subjekt koji je viši u vlasničkom nizu), sam ili zajedno s jednim ili više povezanih privrednih subjekata, ima 25% ili više kapitala ili glasačkih prava u drugom privrednom subjektu (privredni subjekt koji je niži u vlasničkom nizu).

Privredni subjekt, ipak, smatra se nezavisnim i stoga bez privrednog subjekta partnera, ako 25% kapitala ili glasačkih prava u njemu dostignu ili prestignu ulagači, koji pojedinačno ili zajedno nisu povezani sa privrednim subjektom, a to su:

- 1) javna investiciona društva, društva s rizičnim kapitalom, pojedinci ili grupe pojedinaca čija je redovna delatnost ulaganje rizičnog kapitala i koji ulažu vlasnički kapital u poslove koji se ne kotiraju na berzi (tzv. poslovni anđeli), ako su njihova zajednička ulaganja u isti privredni subjekt manja od 1.250.000 evra u dinarskoj protivvrednosti;
- 2) univerziteti ili neprofitni istraživački centri;
- 3) institucionalni ulagači, uključujući regionalne razvojne fondove;
- 4) samostalni organ lokalne samouprave koja ima u godišnjem budžetu manje od 10 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti i manje od 5.000 stanovnika.

Povezani privredni subjekti su privredni subjekti između kojih postoji neki od sledećih odnosa:

- 1) jedan privredni subjekt ima većinu glasačkih prava akcionara ili članova u drugom privrednom subjektu;

2) jedan privredni subjekt ima pravo da imenuje ili razreši većinu članova uprave ili nadzornog odbora u drugom privrednom subjektu;

3) jedan privredni subjekat ima dominantan uticaj u drugom privrednom subjektu na osnovu ugovora zaključenog s tim drugim privrednim subjektom ili odredbe u statutu tog drugog privrednog subjekta;

4) jedan privredni subjekt, koji je akcionar ili član u drugom privrednom subjektu, samostalno kontroliše, na osnovu dogovora sa ostalim akcionarima ili članovima u tom drugom privrednom subjektu, većinu glasačkih prava akcionara ili članova u tom drugom privrednom subjektu.

Dominantan uticaj u drugom privrednom subjektu ne postoji ako ulagači iz stava 3. ovog člana nisu neposredno ili posredno uključeni u upravljanje tim drugim privrednim subjektom, bez obzira na njihova prava koja imaju kao vlasnici kapitala.

Povezani privredni subjekti su i oni privredni subjekti između kojih postoji, preko jednog ili više privrednih subjekata, neki od odnosa opisanih u stavu 4. ovog člana kao i privredni subjekti koji imaju jednog ili više ulagača iz stava 3. ovog člana.

Povezani privredni subjekti su i oni privredni subjekti između kojih postoji, preko jednog fizičkog lica ili grupe fizičkih lica koja posluju zajedno, neki od odnosa opisanih u stavu 4. ovog člana, ako privredni subjekti svoju delatnost ili deo svoje delatnosti obavljaju na istom relevantnom tržištu ili na susednim tržištima.

"Susedno tržište" je tržište proizvoda ili usluga koje se na vertikalnom nivou nalazi direktno iznad ili ispod relevantnog tržišta.

Privredni subjekt nije mali ili srednji privredni subjekt ni ako javni organ sam ili više njih zajednički, neposredno ili posredno, kontrolišu 25% ili više kapitala ili glasačkih prava u privrednom subjektu.

Privredni subjekt može dati izjavu o svom statusu nezavisnog privrednog subjekta, partnerskog privrednog subjekta ili povezanog privrednog subjekta, kao i izjavu o podacima iz člana 2a ove uredbe. Tu izjavu privredni subjekt može dati i kad je kapital tako raspoređen da ne može tačno da se odredi u čijoj je svojini, s tim što privredni subjekt može onda u dobroj veri izjaviti da se osnovano može pretpostaviti da jedan ili više međusobno povezanih privrednih subjekata nema u svojini 25% ili više kapitala. Davanje ovakvih izjava ne utiče na mogućnost proveravanja i ispitivanja njihove tačnosti.

Podaci koji služe za određivanje broja zaposlenih i finansijskih granica i referentno razdoblje

Član 2v

Podaci o broju zaposlenih i finansijskim granicama su podaci koji se odnose na poslednje odobreno računovodstveno razdoblje i izračunavaju se na godišnjoj osnovi. Podaci se uzimaju u obzir počev od dana zaključivanja poslovnih knjiga. Visina prometa izračunava se bez poreza na dodatu vrednost (PDV) i ostalih posrednih poreza.

Ako privredni subjekt na dan zaključivanja poslovnih knjiga utvrdi da je na godišnjoj osnovi premašio broj zaposlenih ili finansijske granice iz člana 2a ove uredbe ili da je pao ispod tog broja, odnosno granice, on stiće ili gubi položaj malog ili srednjeg privrednog subjekta samo ako se to ponovi u toku dva uzastopna računovodstvena razdoblja.

Kod novoosnovanih privrednih subjekata čiji redovni godišnji finansijski izveštaji nisu još odobreni, podaci se izvode putem procene u dobroj veri, tokom poslovne godine.

Broj zaposlenih

Član 2g

Broj zaposlenih odgovara broju godišnjih radnih jedinica (u daljem tekstu: GRJ), tj. broju zaposlenih s punim radnim vremenom koji su radili u privrednom subjektu ili u njegovo ime tokom cele referentne godine. Rad lica koja nisu radila celu referentnu godinu, lica koja su radila nepuno radno vreme, bez obzira na to koliko je trajalo to radno vreme, i rad sezonskih radnika (na osnovu ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova) uzima se kao deo GRJ.

Osoblje privrednog subjekta čine:

- 1) zaposleni;
- 2) lica koja rade za podređeni privredni subjekt ako se smatraju zaposlenim;
- 3) vlasnici - menadžeri;
- 4) partneri koji su redovno uključeni u delatnost privrednog subjekta i koji imaju koristi od finansijskih prednosti privrednog subjekta.

Pripravnici ili studenti koji su na stručnoj obuci i koji imaju ugovor o radu u svojstvu pripravnika ili ugovor o stručnom osposobljavanju i usavršavanju, ne smatraju se osobljem.

Određivanje podataka o privrednom subjektu

Član 2d

Podaci o nezavisnom privrednom subjektu, uključujući i broj zaposlenih, određuju se isključivo na osnovu njegovih redovnih godišnjih finansijskih izveštaja.

Podaci o privrednom subjektu koji ima partnerske privredne subjekte ili povezane privredne subjekte, uključujući i broj zaposlenih, određuju se na osnovu redovnih godišnjih finansijskih izveštaja i ostalih podataka privrednog subjekta ili na osnovu konsolidovanih finansijskih izveštaja privrednog subjekta ili konsolidovanih finansijskih izveštaja u kojima je privredni subjekt uključen putem konsolidacije.

Podacima iz stava 2. ovog člana dodaju se podaci o svakom partnerskom privrednom subjektu predmetnog privrednog subjekta, koji se nalazi na neposredno višem ili nižem nivou u vlasničkom nizu od predmetnog privrednog subjekta. Dodavanje je srazmerno procentu udela u kapitalu ili glasačkim pravima, šta je veće. Kod društava sa uzajamnim udelima važi veći procenat.

Podacima iz st. 2. i 3. ovog člana dodaje se 100% podataka o svakom privrednom subjektu koji je neposredno ili posredno povezan sa predmetnim privrednim subjektom, izuzev ako ovi podaci nisu već uključeni u konsolidovani finansijski izveštaj.

Radi primene st. 2, 3. i 4. ovog člana, podaci o partnerskim privrednim subjektima predmetnog privrednog subjekta, izvode se iz njihovih redovnih godišnjih finansijskih izveštaja ili iz drugih podataka u konsolidovanom obliku i njima se dodaje 100% podataka o svim privrednim subjektima koji su s njima povezani, izuzev ako ti podaci nisu već uključeni u konsolidovani finansijski izveštaj.

Radi primene st. 2, 3. i 4. ovog člana, podaci o privrednom subjektu koji je povezan sa predmetnim privrednim subjektom, izvode se iz njegovih redovnih godišnjih finansijskih izveštaja ili iz drugih podataka u konsolidovanom obliku i njima se srazmerno dodaju podaci o svakom mogućem privrednom subjektu koji je partner ovog povezanog privrednog subjekta, i koji se nalazi na neposredno višem ili neposredno nižem nivou vlasničkog niza od predmetnog privrednog subjekta, izuzev ako oni nisu uključeni u konsolidovani finansijski izveštaj u procentu koji je najmanje srazmeran procentu utvrđenom na osnovu stava 3. člana ovog člana.

Ako u konsolidovanim finansijskim izveštajima nema podatka o zaposlenima u privrednom subjektu, broj zaposlenih izračunava se srazmernim dodavanjem podataka od njegovih partnerskih privrednih subjekata i dodavanjem podataka od privrednih subjekata s kojim je povezan.

Član 3

Kategorije državne pomoći, koja može da se dodeli u skladu sa ovom uredbom, su:

1. Regionalna državna pomoć;
2. Horizontalna državna pomoć;
3. Sektorska državna pomoć;
4. Državna pomoć male vrednosti (*de minimis* državna pomoć);
- 4a Državna pomoć za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa.

1.1. Vrste regionalne državne pomoći utvrđuju se prema primarnim ciljevima dodele, i to:

- 1) regionalna investiciona državna pomoć,
- 2) regionalna državna pomoć za novoosnovane male privredne subjekte,

3) regionalna državna pomoć za operativno poslovanje.

2.1. Horizontalna državna pomoć utvrđuje se prema primarnim ciljevima dodele, i to:

- 1) za male i srednje privredne subjekte,
- 2) za sanaciju i za restrukturisanje privrednog subjekta u teškoćama,
- 3) za zapošljavanje,
- 4) za zaštitu životne sredine,
- 5) za istraživanje, razvoj i inovacije,
- 6) za usavršavanje,
- 7) u obliku rizičnog kapitala,
- 8) u oblasti kulture.

3.1. Specifične vrste sektorske državne pomoći, za koje se ovom uredbom propisuju posebna pravila za dodelu, su:

- 1) u sektoru proizvodnje čelika,
- 2) u sektoru vađenja uglja,
- 3) u sektoru saobraćaja.

Za dodelu državne pomoći u svim ostalim sektorima, odnosno delatnostima, razvrstanim u skladu sa zakonom koji uređuje klasifikacija delatnosti primenjuju se ista pravila koja su ovom uredbom utvrđena za dodelu regionalne i horizontalne državne pomoći, osim ako ovom uredbom nije drugačije propisano.

4.1. *De minimis* državna pomoć može da se dodeli samo ukoliko nije moguće dodeliti pomoć na osnovu pravila za regionalnu, horizontalnu i sektorsku državnu pomoć.

Član 4

Državna pomoć namenjena izvozu je zabranjena. Zabrana dodele državne pomoći primenjuje se na obim izvoza, upravljanje i rukovođenje distributivnom mrežom roba i tekuće troškove privrednog subjekta direktno povezane sa izvoznim aktivnostima.

Pravilo kumulacije državne pomoći

Član 5

Za iste opravdane troškove, primenjuje se najpovoljnija visina državne pomoći utvrđena ovom uredbom, koja predstavlja gornju granicu do koje je dozvoljeno dodeliti ukupan iznos državne pomoći, bez obzira:

1) da li se državna pomoć dodeljuje po osnovu jedne ili u kombinaciji više šema i/ili individualnih državnih pomoći, i

2) da li državnu pomoć dodeljuje Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave.

Davalac državne pomoći je dužan da, pre dodele državne pomoći od korisnika pribavi pisanu izjavu da li mu je i po kom osnovu iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana već dodeljena državna pomoć za iste opravdane troškove.

Konverzija

Član 6

Iznos državne pomoći izražen u evrima u ovoj uredbi konvertovaće se u dinare po zvaničnom srednjem deviznom kursu Narodne banke Srbije na dan kada je državna pomoć dodeljena.

Državna pomoć smatra se dodeljenom danom stavljanja na raspolaganje korisniku državne pomoći.

II REGIONALNA DRŽAVNA POMOĆ

Član 7

Regionalna državna pomoć može da se dodeli za:

1) početna ulaganja i otvaranje novih radnih mesta povezanih sa početnim ulaganjem - regionalna investiciona državna pomoć,

2) novoosnovane male privredne subjekte,

3) operativne troškove poslovanja.

Regionalna državna pomoć ne može da se dodeli privrednim subjektima koji obavljaju delatnost u sektorima: čelika, sintetičkih vlakana i uglja, kao ni privrednim subjektima u teškoćama.

1. Regionalna investiciona državna pomoć

Član 8

Visina regionalne investicione državne pomoći koja se dodeljuje velikim privrednim subjektima utvrđuje se do 50% opravdanih troškova za početna ulaganja.

Visina regionalne investicione državne pomoći iz stava 1. ovog člana može da se poveća za male privredne subjekte za najviše 20 procentnih poena, a za srednje privredne subjekte za najviše 10 procentnih poena. Povećanje visine ne odnosi se na privredne subjekte u sektoru transporta i na velike investicione projekte u bilo kom sektoru.

Član 9

Opravdani troškovi za dodelu regionalne investicione državne pomoći su troškovi ulaganja u:

- 1) početna investiciona ulaganja (materijalna i nematerijalna imovina),
- 2) nova radna mesta povezana sa početnim ulaganjem.

Opravdani troškovi u malim i srednjim privrednim subjektima su i troškovi pripreme studija i konsultantskih usluga koji su povezani sa početnim ulaganjem ako visina državne pomoći iznosi do 50% stvarno nastalih troškova.

U slučaju kupovine privrednog subjekta, koji je zatvoren ili bi bio zatvoren ukoliko ne bi bio kupljen, opravdani troškovi su troškovi kupovine imovine tog privrednog subjekta od trećeg lica po tržišnim uslovima.

Imovina koja se stiče kupovinom mora biti nova, izuzev u slučaju kada se državna pomoć dodjeljuje malim i srednjim privrednim subjektima. U slučaju preuzimanja, iznos sredstava za čije je sticanje državna pomoć već bila odobrena pre kupovine, odbija se od ukupnog iznosa.

Troškovi vezani za sticanje imovine koja je pod zakupom, osim zemljišta i zgrada, su opravdani samo ako zakup ima oblik finansijskog lizinga i sadrži obavezu kupovine imovine, na kraju perioda zakupa. U slučaju zakupa zemljišta i zgrada, zakup se mora nastaviti najmanje pet godina nakon predviđenog datuma završetka projekta ulaganja, odnosno tri godine za male i srednje privredne subjekte.

Sa stanovišta regionalne investicione državne pomoći, troškovi koji se odnose na nabavku transportnih sredstava i opreme u sektoru transporta ne smatraju se opravdanim troškovima.

Član 10

Regionalna investiciona državna pomoć namenjena ulaganju u nematerijalnu imovinu može da se dodeli pod sledećim uslovima:

- 1) da se sredstva isključivo koriste u privrednom subjektu koji je korisnik regionalne državne pomoći,
- 2) da se obračunava amortizacija u skladu sa važećim propisima,

3) da se sredstva nalaze i ostaju u imovini tog privrednog subjekta, odnosno da su iskazana u njegovom bilansu stanja najmanje pet godina (odnosno tri godine za male i srednje privredne subjekte),

4) da su sredstva kupljena od trećeg lica po tržišnim uslovima.

Opravdani troškovi ulaganja u nabavku nematerijalne imovine za velike privredne subjekte iznose do 50% ukupnih opravdanih troškova ulaganja, a za male i srednje privredne subjekte do 100%.

Član 11

U slučaju da se iznos regionalne investicione državne pomoći izračunava na osnovu procenjenih troškova zarada za otvaranje novih radnih mesta, moraju da budu ispunjeni sledeći uslovi:

1) da radno mesto mora da bude neposredno povezano sa početnom investicijom, a otvoreno je u roku od tri godine od završetka investicije;

2) da ulaganje mora da rezultira neto povećanjem broja zaposlenih u privrednom subjektu u poređenju sa prosečnim brojem zaposlenih u proteklih 12 meseci, a u slučaju da se neko radno mesto zatvori u tom periodu, mora se oduzeti od broja novootvorenih radnih mesta;

3) da nova radna mesta budu očuvana u periodu od najmanje pet godina u slučaju velikih privrednih subjekata, odnosno tri godine u slučaju malih i srednjih privrednih subjekata od datuma kada je radno mesto prvi put popunjeno.

Iznos regionalne investicione državne pomoći ne sme da premaši određeni procenat troškova zarade zaposlenog u periodu od dve godine i taj procenat je jednak dozvoljenoj visini za investicionu državnu pomoć iz člana 8. ove uredbe.

Član 12

Ukupan iznos regionalne investicione državne pomoći se izračunava na bazi:

1) opravdanih troškova za početna investiciona ulaganja,

2) procenjenih troškova zarada za novootvorena radna mesta povezana sa ulaganjem u dvogodišnjem periodu,

3) kombinacijom metoda iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana pod uslovom da pomoć ne premaši najpovoljniji iznos koji proizlazi iz primene jednog ili drugog načina izračunavanja.

Član 13

Visina regionalne investicione državne pomoći za velika početna ulaganja utvrđuje se na sledeći način:

- 1) za opravdane troškove do 50 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti - do 50% tih troškova,
- 2) za deo opravdanih troškova od 50 - 100 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti - do 25% tih troškova,
- 3) za deo opravdanih troškova veći od 100 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti - do 17% tih troškova.

Član 14

Korisnik regionalne investicione državne pomoći mora da obezbedi učešće od najmanje 25% opravdanih troškova iz sopstvenih sredstava ili iz drugih izvora koji ne sadrže državnu pomoć.

Početne investicije i novootvorena radna mesta povezana sa ovim investicijama moraju opstati u istom području, odnosno regionu, najmanje pet godina (u slučaju malih i srednjih privrednih subjekata tri godine) nakon završetka projekta.

Regionalna investiciona državna pomoć namenjena malim i srednjim privrednim subjektima ne može da se dodeli privrednom subjektu ukoliko se pre početka realizacije projekta nije javio kao potencijalni korisnik državne pomoći, na način i pod uslovima koje je odredio davalac državne pomoći.

Regionalna investiciona državna pomoć ne može da se dodeli velikom privrednom subjektu pre nego što, pored uslova iz stava 3. ovog člana, davalac državne pomoći, uvidom u dokumentaciju dobijenu od korisnika, ne utvrdi da dodela ove državne pomoći utiče na:

- 1) znatno povećanja veličine projekta, ili
- 2) znatno povećanja ukupnog iznosa sredstava koje korisnik ulaže u projekat, ili
- 3) znatno povećanja brzine realizacije projekta, ili
- 4) realizaciju projekta, koji bez dodele državne pomoći ne bi mogao da bude ostvaren.

2. Regionalna državna pomoć novoosnovanim malim privrednim subjektima

Član 15

Regionalna državna pomoć može sukcesivno da se dodeli novoosnovanim malim privrednim subjektima u iznosu do dva miliona evra u dinarskoj protivvrednosti po privrednom subjektu pod uslovom da su opravdani troškovi stvarno nastali u periodu od pet godina nakon osnivanja privrednog subjekta.

Visina državne pomoći ne sme biti veća od 40% opravdanih troškova nastalih u prve tri godine poslovanja i 30% u sledeće dve godine.

Godišnji iznos državne pomoći koja se dodeljuje novoosnovanim malim privrednim subjektima ne sme preći 33% od iznosa određenog stavom 1. ovog člana.

Član 16

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći iz člana 15. stav 1. ove uredbe su:

- 1) troškovi za pravne, savetodavne, konsultantske i administrativne usluge direktno povezane sa osnivanjem privrednog subjekta,
- 2) kamate na finansijska sredstva obezbeđena iz spoljnih izvora i dividende na sopstveno angažovani kapital koje ne prelaze referentnu stopu,
- 3) naknade za iznajmljivanje proizvodnih postrojenja/opreme,
- 4) fiksni troškovi - troškovi utroška energije, vode, grejanja, porezi (osim PDV-a i poreza na dobit) i administrativne naknade,
- 5) amortizacija, troškovi zakupa i lizinga proizvodnih postrojenja/opreme sa pravom korišćenja do isteka ugovora, kao i troškovi zarada i troškovi obaveznog socijalnog osiguranja pod uslovom da glavna ulaganja ili mere za otvaranje radnih mesta i zapošljavanja ne sadrže druge oblike državne pomoći.

3. Regionalna državna pomoć za operativno poslovanje

Član 17

Regionalna državna pomoć može da se dodeli i za pokrivanje operativnih troškova poslovanja, i to samo ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da državna pomoć doprinosi ravnomernom regionalnom razvoju,
- 2) da je državna pomoć proporcionalna teškoćama koje treba da se otklone,
- 3) da je državna pomoć vremenski ograničena i da se postupno smanjuje.

III HORIZONTALNA DRŽAVNA POMOĆ

1. Državna pomoć za male i srednje privredne subjekte

Član 18

Državna pomoć za male i srednje privredne subjekte ne može da se dodeli privrednim subjektima u sektoru vađenja uglja, ni privrednim subjektima u teškoćama.

Član 19

Državna pomoć malim i srednjim privrednim subjektima može da se dodeli za troškove savetodavnih usluga i ne može da bude viša od 50% opravdanih troškova.

Opravdani troškovi savetodavnih usluga su troškovi angažovanja spoljnih konsultanata.

Savetodavne usluge iz stava 2. ovog člana ne odnose se na redovne i uobičajene usluge poreskog savetovanja, redovne pravne usluge ili usluge reklamiranja.

Član 20

Državna pomoć malim i srednjim privrednim subjektima može da se dodeli za učešće na sajmovima i izložbama. Visina državne pomoći ne može da bude viša od 50% opravdanih troškova.

Opravdani troškovi za učešće na sajmovima i izložbama su troškovi nastali iznajmljivanjem, postavljanjem i vođenjem štanda za prvo učestvovanje privrednog subjekta na određenom sajmu ili izložbi.

Državna pomoć iz stava 1. ovog člana može da se dodeli za učešće na različitim sajmovima, ali ne i za više učešća na istom sajmu.

2. Državna pomoć za sanaciju i za restrukturisanje privrednog subjekta u teškoćama

Član 21

Državna pomoć za sanaciju i za restrukturisanje ne može da se dodeli privrednom subjektu u sektorima proizvodnje čelika i uglja.

Državna pomoć iz stava 1. ovog člana ne može da se dodeli novoosnovanom privrednom subjektu i ukoliko je njegova početna finansijska pozicija nesigurna, kao ni privrednom subjektu u sektorima proizvodnje uglja i čelika.

Državna pomoć za sanaciju i za restrukturisanje može da se dodeli i privrednom subjektu nad kojim je otvoren stečajni postupak, radi opstanka i nastavljanja delatnosti privrednog subjekta.

Ako privredni subjekt pripada velikoj poslovnoj grupaciji, a ispunjava uslove za dodelu državne pomoći za sanaciju ili za restrukturisanje, državna pomoć može da mu se dodeli ako dokaže da su teškoće samo njegove, da su prevelike da bi s njima mogla da se izbori sama poslovna grupacija i da one nisu nastale kao rezultat arbitrarne raspodele troškova unutar poslovne grupacije.

Član 22

Državna pomoć za sanaciju može da se dodeli ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da je namenjena održanju likvidnosti, a dodeljuje se u obliku garancija za kredite ili kredita;

2) da svaki kredit bude vraćen uz uobičajenu komercijalnu kamatnu stopu (najmanje uporedivu sa referentnom kamatnom stopom iz člana 2. ove uredbe), a sve obaveze po garancijama okončane u roku do šest meseci nakon isplate prve rate privrednom subjektu;

3) da je državna pomoć jednokratna i mora da bude opravdana ozbiljnim socijalnim i ekonomskim teškoćama;

4) da je pomoć ograničena na iznos koji je potreban da bi privredni subjekat nastavio delatnost u periodu za koji mu je pomoć dodeljena (pokrivajući troškove zarada, uobičajenih nabavki, sprovođenja organizacionih promena, brzog odustajanja od delatnosti koje stvaraju gubitke itd.);

5) da se odobrava samo za period neophodan za izradu plana restrukturisanja, koji ne može biti duži od šest meseci.

Davalac državne pomoći je dužan da, od korisnika državne pomoći za sanaciju najkasnije u roku od šest meseci od dodele državne pomoći pribavi sledeća dokumenta:

a) plan restrukturisanja ili

b) plan likvidacije ili

v) dokaz da je kredit vraćen u celosti ili da je garancija istekla.

Član 23

Državna pomoć za restrukturisanje može da se dodeli samo ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

1) da je privredni subjekat izradio plan restrukturisanja koji obuhvata:

(a) ponovno uspostavljanje dugoročne konkurentnosti privrednog subjekta u toku razumnog vremenskog perioda na osnovu realnih pretpostavki o budućim uslovima poslovanja što uključuje i odustajanje od delatnosti koje stvaraju gubitke,

(b) likvidaciju organizacionih delova u privrednom subjektu koji su uzrokovali gubitke, što uključuje i socijalne mere u korist viška radne snage čije troškove ne plaća korisnik državne pomoći,

(v) opis okolnosti koje su dovele do teškoća da bi se ocenilo da li su predložene mere odgovarajuće,

(g) da je predviđen takav oblik organizovanja koji će privrednom subjektu omogućiti da posle završetka restrukturisanja, bez dodatne pomoći, pokrije sve svoje troškove uključujući amortizaciju i finansijske obaveze,

(d) da je određen datum početka i završetka procesa restrukturisanja,

2) da privredni subjekat preuzima kompenzacione mere kako bi se izbegli značajniji poremećaji na tržištu: prenos ili prodaja imovine, smanjenje kapaciteta ili zastupljenosti na tržištu. Kompenzacione mere se ne odnose na male privredne subjekte,

3) da je iznos i visina državne pomoći ograničen na minimum neophodan za sprovođenje mera iz plana restrukturisanja.

Korisnik državne pomoći finansira deo troškova procesa restrukturisanja iz sopstvenih sredstava ili iz spoljnih izvora finansiranja po tržišnim uslovima, i to:

a) mali privredni subjekti u iznosu od najmanje 25%

b) srednji privredni subjekti u iznosu od najmanje 40%

v) veliki privredni subjekti u iznosu od najmanje 50%.

Član 24

Državna pomoć za sanaciju i za restrukturisanje može da se dodeli samo jedanput, a izuzetno ponovo po isteku 10 godina.

Ako je privrednom subjektu jedanput već dodeljena državna pomoć za sanaciju ili za restrukturisanje, a prošlo je manje od 10 godina od dodeljivanja pomoći za sanaciju ili okončanog procesa restrukturisanja ili zaustavljanja primene plana restrukturisanja (računa se ono što je najkasnije usledilo), nova državna pomoć za sanaciju ili za restrukturisanje dopuštena je u sledećim slučajevima:

1) ako se državna pomoć za restrukturisanje dodeljuje posle pomoći za sanaciju, kao deo jedinstvenog procesa restrukturisanja;

2) ako je dodeljena državna pomoć za sanaciju, a nije usledilo restrukturisanje uz pomoć države:

(a) ako osnovano može da se pretpostavi da će privredni subjekt posle dodele državne pomoći za sanaciju postati dugoročno održiv, i

(b) ako je nova državna pomoć za sanaciju ili za restrukturisanje postala neophodna najranije posle pet godina, zbog okolnosti koje nisu mogle da se predvide i za koje privredni subjekt nije odgovoran;

3) ako postoje izuzetne i nepredvidive okolnosti za koje privredni subjekt nije odgovoran.

Davalac državne pomoći je dužan da, odmah po dobijanju obaveštenja od korisnika državne pomoći da je proces restrukturisanja završen, o tome obavesti Komisiju za kontrolu državne pomoći, pisanim putem.

Šema za dodelu državne pomoći za sanaciju i/ili restrukturisanje malih i srednjih privrednih subjekata u teškoćama dozvoljena je:

- 1) ako privredni subjekat odgovara definiciji malih i srednjih privrednih subjekata iz ove uredbe,
- 2) ako su ispunjeni uslovi za dodelu državne pomoći za sanaciju, naročito ako je ispunjen uslov ograničenja od šest meseci,
- 3) ako su ispunjeni uslovi za dodelu državne pomoći za restrukturisanje, naročito ako je ispunjen uslov vezan za plan restrukturisanja,
- 4) ako iznos državne pomoći nije veći od 10 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti, uključujući i pomoć iz drugih izvora ili drugih šema.

Član 24a

Davalac državne pomoći dužan je da pismeno obavesti Komisiju za kontrolu državne pomoći o tome da je proces restrukturisanja okončan, čim o tome dobije obaveštenje od korisnika državne pomoći.

Davalac državne pomoći dužan je da dostavlja Komisiji za kontrolu državne pomoći redovne godišnje izveštaje o napretku ispunjenja plana restrukturisanja, sve do okončanja procesa restrukturisanja.

3. Državna pomoć za zapošljavanje

Član 25

Državna pomoć za zapošljavanje može da se dodeli privrednim subjektima u svim sektorima, osim privrednim subjektima u sektoru uglja i privrednim subjektima u teškoćama.

Državna pomoć za zapošljavanje može da se dodeli za zapošljavanje lica koja se teže zapošljavaju i za lica sa invaliditetom, i to u obliku subvencija za zarade i za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja lica sa invaliditetom.

Državna pomoć za lica koja se teže zapošljavaju i lica sa invaliditetom može da se dodeli ukoliko dovodi do neto povećanja broja lica koja se teže zapošljavaju ili lica sa invaliditetom kod određenog privrednog subjekta ili za dodatne troškove sredstava ili opreme namenjenih licima sa invaliditetom.

3.1. Državna pomoć za zapošljavanje lica koja se teže zapošljavaju

Član 26

Državna pomoć za zapošljavanje lica koja se teže zapošljavaju, može da se dodeli u obliku subvencija za zarade pod sledećim uslovima:

- 1) da zapošljavanje ima za posledicu neto povećanje broja zaposlenih,

2) da lice koje se teže zapošljava, osim u slučaju zakonskog prekida zaposlenja zbog povrede radne obaveze, ima pravo na neprekidno zaposlenje u minimalnom periodu koji je propisan zakonom ili kolektivnim ugovorom o zaposlenju.

Visina državne pomoći ne sme da bude veća od 50% opravdanih troškova.

Ukoliko je period zaposlenja lica koja se teže zapošljavaju kraći od 12 meseci, državna pomoć se proporcionalno smanjuje.

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za zapošljavanje lica koja se teže zapošljavaju su troškovi zarada lica koja se teže zapošljavaju u periodu od najviše 12 meseci po zapošljavanju, odnosno u periodu od 24 meseca ukoliko je lice koje se teže zapošljava bilo nezaposleno 24 meseca ili duže.

3.2. Državna pomoć za zapošljavanje lica sa invaliditetom

Član 27

Državna pomoć za zapošljavanje lica sa invaliditetom može da se dodeli u obliku subvencija za zarade pod uslovima navedenim u članu 26. stav 1. ove uredbe.

Visina državne pomoći ne sme da bude veća od 75% opravdanih troškova.

Ukoliko je period zaposlenja lica sa invaliditetom kraći od 12 meseci, državna pomoć se proporcionalno smanjuje.

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za zapošljavanje lica sa invaliditetom su troškovi zarada u bilo kom periodu u kom je lice sa invaliditetom zaposleno.

3.3. Državna pomoć za naknadu dodatnih troškova zapošljavanja lica sa invaliditetom

Član 28

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za naknadu dodatnih troškova zapošljavanja lica sa invaliditetom su troškovi, osim troškova zarada navedenih u članu 27. ove uredbe, koji su dodatni u odnosu na one troškove koje bi privredni subjekat snosio da zapošljava radnike bez invaliditeta, u periodu u kome je radnik sa invaliditetom zaposlen.

Opravdani dodatni troškovi za dodelu državne pomoći za naknadu dodatnih troškova zapošljavanja lica sa invaliditetom su:

1) troškovi prilagođavanja poslovnog prostora,

2) troškovi zapošljavanja osoblja samo za vreme dok pružaju pomoć radnicima sa invaliditetom,

3) troškovi prilagođavanja ili nabavke opreme, odnosno nabavke i provere računskih programa (*software*) koje koriste radnici sa invaliditetom, uključujući prilagođenu ili pomoćnu tehnološku opremu,

4) troškovi izgradnje, instaliranja ili širenja privrednog subjekta i ugradnje opreme, kao i svi troškovi administracije i prevoza koji su direktna posledica zapošljavanja radnika sa invaliditetom, ako korisnik državne pomoći sprovodi zaštićeno zapošljavanje,

Visina državne pomoći za naknadu dodatnih troškova ne sme da bude veća od 100% opravdanih troškova.

3.3.a Odstupanje od pravila o kumulaciji državne pomoći

Član 28a

Državna pomoć za lica sa invaliditetom iz čl. 27. i 28. ove uredbe može da se, u pogledu istih opravdanih troškova, kumulira s drugom državnom pomoći predviđenom ovom uredbom i preko gornje granice utvrđene članom 5. stav 1. ove uredbe, ako se tom kumulacijom ne prelazi 100% merodavnih troškova u svakom periodu u kome su predmetna lica bila zaposlena.

4. Državna pomoć za zaštitu životne sredine

Član 29

Državna pomoć za zaštitu životne sredine može da se dodeli za otklanjanje ili sprečavanje šteta prirodnom okruženju ili prirodnim izvorima (bogatstvima) nastalim aktivnostima korisnika, za smanjenje rizika od takvih šteta ili za veću efikasnost korišćenja prirodnih bogatstava, uključujući mere za uštedu energije i korišćenje obnovljivih izvora energije.

Državna pomoć za zaštitu životne sredine može da se dodeli privrednim subjektima u svim sektorima, osim u sektoru saobraćaja u oblasti infrastrukture u vazдушnom, drumskom i železničkom saobraćaju, kao i unutrašnjoj plovidbi.

Državna pomoć za zaštitu životne sredine ne može da se dodeli malom i srednjem privrednom subjektu ukoliko se pre početka realizacije projekta nije javio kao potencijalni korisnik državne pomoći na način i pod uslovima koje je odredio davalac državne pomoći.

Državna pomoć za zaštitu životne sredine velikom privrednom subjektu ne može da se dodeli pre nego što, pored uslova navedenih u stavu 3. ovog člana, davalac državne pomoći, uvidom u dokumentaciju dobijenu od korisnika, ne utvrdi da bez dodele državne pomoći korisnik neće moći da obezbedi planirani nivo zaštite životne sredine.

4.1. Državna pomoć za dostizanje viših standarda od važećih u Republici Srbiji ili za povećanje nivoa zaštite životne sredine u odsustvu standarda

Član 30

Državna pomoć za dostizanje viših standarda od važećih u Republici Srbiji ili za povećanje nivoa zaštite životne sredine u odsustvu standarda može da se dodeli za investiciju koja:

1) omogućava korisniku da poveća nivo zaštite životne sredine kao rezultat njegove aktivnosti iznad važećih standarda za zaštitu životne sredine u Republici Srbiji, ili

2) omogućava korisniku da poveća nivo zaštite životne sredine kao rezultat njegove aktivnosti u odsustvu standarda za zaštitu životne sredine u Republici Srbiji

Državna pomoć ne može da se dodeli u slučaju kada ta pomoć treba da obezbedi dostizanje standarda u Republici Srbiji koji su doneti, stupili na snagu, ali se još ne primenjuju.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, državna pomoć za nabavku novih prevoznih sredstava za obavljanje prevoza u drumskom, železničkom i vazdušnom saobraćaju, kao i u unutrašnjoj plovidbi može da se dodeli ukoliko ova prevozna sredstva ispunjavaju uslove novih standarda koji su stupili na snagu u Republici Srbiji, ali se još ne primenjuju.

Član 31

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za dostizanje viših standarda od važećih u Republici Srbiji ili za povećanje nivoa zaštite životne sredine u odsustvu standarda su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.

Opravdani troškovi iz stava 1. ovog člana moraju da budu ograničeni na dodatne troškove ulaganja neophodne za postizanje višeg nivoa zaštite životne sredine nego što zahtevaju standardi u Republici Srbiji, ili koje bi korisnik dostigao u odsustvu standarda, a bez dodele državne pomoći.

Opravdani troškovi iz stava 1. ovog člana se izračunavaju kao neto razlika između koristi i troškova poslovanja vezanih za dodatna ulaganja za zaštitu životne sredine, koji se javljaju tokom prvih pet godina trajanja tog ulaganja.

Član 32

Visina državne pomoći iznosi, i to:

1) za velike privredne subjekte - do 50% opravdanih troškova

2) za srednje privredne subjekte - do 60% opravdanih troškova

3) za male privredne subjekte - do 70% opravdanih troškova.

Kad ulaganje uključuje nabavku imovine za ekološku inovaciju ili za početak projekta ekološke inovacije, visina državne pomoći može da se poveća za najviše 10 procentnih poena:

1) ako su imovina ili projekat ekološke inovacije novi ili barem značajno bolji od vrhunske tehnologije u istom sektoru industrije u Republici Srbiji, što se dokazuje preciznim opisom inovacije i tržišnih uslova u kojima je ona uvedena ili proširena, pri čemu se inovacija upoređuje sa procesima ili organizacionim tehnikama koje primenom vrhunske tehnologije u istom sektoru industrije koriste drugi privredni subjekti,

2) ako je očekivana korist po životnu sredinu značajno viša od poboljšanja koje proizlazi iz opšteg razvoja vrhunske tehnologije u delatnostima koje služe za poređenje. Kad mogu da se koriste kvantitativni parametri za upoređenje ekoloških inovativnih delatnosti sa standardnim ekološki neinovativnim delatnostima, "značajno viši" označava da granično poboljšanje koje se očekuje od ekološko inovativnih delatnosti u pogledu smanjenog rizika za životnu sredinu ili zagađenja ili poboljšanja efikasnosti potrošnje energije ili resursa - mora da bude najmanje dvostruko veće od graničnog poboljšanja koje se očekuje od opšteg razvoja neinovativnih delatnosti koje služe za poređenje. U slučaju kad taj pristup nije primeren ili kad nije moguće kvantitativno upoređivanje, zahtev za dodeljivanje državne pomoći mora da sadrži detaljan opis metoda koji se koristi za ocenu ispunjenosti kriterijuma "značajno viši" i da obezbedi standard koji je uporedljiv sa standardom ovog metoda,

3) inovativna priroda imovine ili projekta sadrži jasan stepen rizika u tehnološkom, tržišnom ili finansijskom smislu, koji je veći od rizika koji se obično povezuje sa neinovativnom imovinom ili projektom u delatnostima koje služe za poređenje, a taj rizik može da se prikaže u obliku troškova povezanih sa prihodom privrednog subjekta, vremena potrebnog za razvoj, očekivane dobiti od ekološke inovacije upoređene sa troškovima, verovatnoće neuspeha, itd.

4.2. Državna pomoć za rano usklađivanje sa novim standardima

Član 33

Državna pomoć za rano usklađivanje sa novim standardima u Republici Srbiji koji povećavaju nivo zaštite životne sredine, ali još nisu u primeni, može da se dodeli samo za ulaganja izvršena i završena najmanje godinu dana pre početka primene ovih standarda.

Član 34

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za rano usklađivanje sa novim standardima moraju da budu ograničeni na dodatne troškove ulaganja potrebne da se dostigne nivo zaštite životne sredine koji zahtevaju novi standardi u Republici Srbiji u poređenju sa nivoom zaštite životne sredine pre primene ovih standarda.

Opravdani troškovi iz stava 1. ovog člana izračunavaju se kao neto razlika između koristi i troškova poslovanja vezanih za dodatna ulaganja za rano usklađivanje sa novim standardima koji se javljaju tokom prvih pet godina trajanja tog ulaganja.

Član 35

U slučaju da završetak projekta i njegova primena nastanu u periodu između jedne i tri godine pre datuma stupanja na snagu standarda, visina državne pomoći ne sme da pređe:

- 1) za male privredne subjekte 20% opravdanih troškova,
- 2) za srednje privredne subjekte 15% opravdanih troškova,
- 3) za velike privredne subjekte 10% opravdanih troškova.

U slučaju da završetak projekta i njegova primena nastanu u periodu dužem od tri godine pre datuma stupanja na snagu standarda, visina državne pomoći ne sme da pređe:

- 1) za male privredne subjekte 25 % opravdanih troškova,
- 2) za srednje privredne subjekte 20 % opravdanih troškova,
- 3) za velike privredne subjekte 15% opravdanih troškova.

4.3. Državna pomoć za postizanje uštede energije

Član 36

Državna pomoć privrednim subjektima za postizanje uštede energije može da se dodeli kao investiciona i kao operativna pomoć.

Član 37

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za postizanje uštede energije moraju biti ograničeni na dodatne troškove ulaganja neophodne za postizanje uštede energije iznad nivoa koji zahtevaju standardi u Republici Srbiji.

Opravdani troškovi iz stava 1. ovog člana izračunavaju se kao neto razlika između koristi i troškova poslovanja vezanih za dodatna ulaganja za uštedu energije koji se javljaju tokom prvih pet godina trajanja tog ulaganja za velike privredne subjekte, a za male i srednje privredne subjekte tokom prve tri godine.

Član 38

Visina investicione državne pomoći utvrđuje se, i to:

- 1) za male privredne subjekte - do 80% opravdanih troškova,
- 2) za srednje privredne subjekte - do 70% opravdanih troškova,
- 3) za velike privredne subjekte - do 60% opravdanih troškova.

Član 39

Operativna državna pomoć može da se dodeli ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da je državna pomoć ograničena na nadoknađivanje dodatnih proizvodnih troškova koji proizlaze iz ulaganja, uzimajući u obzir koristi proizašle iz uštede energije. Prilikom određivanja iznosa operativne pomoći, svaka pomoć za ulaganje dodeljena privrednom subjektu za novo postrojenje mora da se oduzme od proizvodnih troškova,
- 2) da je državna pomoć ograničena na pet godina,
- 3) da u slučaju dodele državne pomoći koja se postepeno smanjuje, visina pomoći ne prelazi 100% dodatnih troškova u prvoj godini, ali mora linearno biti svedena na nulu na kraju pete godine. U slučaju dodele državne pomoći koja se ne smanjuje postepeno, visina državne pomoći ne sme preći 50% dodatnih troškova.

4.4. Državna pomoć za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora

Član 40

Državna pomoć za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora može da se dodeli kao investiciona i kao operativna državna pomoć ukoliko ne postoji obavezni standard u Republici Srbiji u pogledu učešća energije iz obnovljivih izvora za individualne privredne subjekte.

Investiciona i operativna državna pomoć za proizvodnju biogoriva dozvoljena je samo u slučaju održivih biogoriva.

Član 41

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora obuhvataju dodatne troškove ulaganja koje snosi privredni subjekat u poređenju sa klasičnom elektranom ili klasičnim sistemom grejanja sa istim kapacitetom u smislu učinka proizvodnje energije.

Opravdani troškovi iz stava 1. ovog člana izračunavaju se kao neto razlika između koristi i troškova poslovanja vezanih za dodatna ulaganja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora koji se javljaju tokom prvih pet godina trajanja tog ulaganja.

Član 42

Visina investicione državne pomoći može da se dodeli:

- 1) malim privrednim subjektima - do 80% opravdanih troškova,
- 2) srednjim privrednim subjektima - do 70% opravdanih troškova,
- 3) velikim privrednim subjektima - do 60% opravdanih troškova.

Član 43

Operativna državna pomoć može da se dodeli za razliku između troškova proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i tržišne cene tog oblika energije i odnosi se na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora sa ciljem prodaje na tržištu i za sopstvenu potrošnju privrednog subjekta.

Operativna državna pomoć može da se dodeli samo do završetka procesa amortizacije predmetne investicije i ne sme biti veća od troškova te investicije. Prilikom određivanja iznosa operativne državne pomoći, svaka državna pomoć dodeljena privrednom subjektu za ulaganje u novo postrojenje mora da se oduzme od proizvodnih troškova.

Operativna državna pomoć može da se dodeli, pored uslova navedenih u stavu 2. ovog člana i pod uslovima iz člana 39. ove uredbe.

4.5. Državna pomoć za postrojenja za kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije (kogeneracija)

Član 44

Državna pomoć za kogeneraciju može da se dodeli kao investiciona i kao operativna državna pomoć.

Investiciona državna pomoć za kogeneraciju može da se dodeli pod uslovom da nova kogeneracijska jedinica ukupno ostvaruje uštedu primarne energije u poređenju sa odvojenom proizvodnjom ili da unapređenje postojeće kogeneracijske jedinice ili pretvaranje postojećeg energetskeg postrojenja u kogeneracijsku jedinicu ostvaruje uštedu primarne energije u poređenju sa izvornom situacijom.

Član 45

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za kogeneraciju moraju biti ograničeni na dodatne troškove ulaganja neophodne za uspostavljanje visoko efikasnog kogeneracijskog postrojenja u poređenju sa odgovarajućim ulaganjem.

Opravdani troškovi iz stava 1. ovog člana moraju da se izračunavaju kao neto razlika između koristi poslovanja i troškova poslovanja vezanih za dodatna ulaganja za kogeneraciju koji se javljaju tokom prvih pet godina trajanja tog ulaganja.

Član 46

Visina investicione državne pomoći utvrđuje se, i to:

- 1) za male privredne subjekte - do 80% opravdanih troškova,
- 2) za srednje privredne subjekte - do 70% opravdanih troškova,
- 3) za velike privredne subjekte - do 60% opravdanih troškova.

Član 47

Operativna državna pomoć može da se dodeli, pod uslovima navedenim u članu 43. ove uredbe, privrednim subjektima koji snabdevaju tržište preko distributivne mreže električnom i toplotnom energijom, kada su troškovi proizvodnje te energije iznad njihove tržišne cene, kao i za industrijsko korišćenje kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije ako je proizvodna cena jedne jedinice energije uz korišćenje te tehnologije veća od tržišne cene jedne jedinice klasične energije.

4.6. Državna pomoć za energetske efikasno daljinsko grejanje

Član 48

Investiciona državna pomoć za energetske efikasno daljinsko grejanje može da se dodeli pod uslovom da kombinovana delatnost proizvodnje toplote i distribuiranja toplote dovodi do ušteda primarne energije i da su ulaganja namenjena za korišćenje i distribuciju otpadne toplote u cilju daljinskog grejanja.

Član 49

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za energetske efikasno daljinsko grejanje moraju biti ograničeni na dodatne troškove ulaganja neophodne za ostvarivanje energetske efikasnog daljinskog grejanja u poređenju sa odgovarajućim ulaganjem.

Opravdani troškovi iz stava 1. ovog člana izračunavaju se kao neto razlika između koristi poslovanja i troškova poslovanja vezanih za dodatna ulaganja koji se javljaju tokom prvih pet godina trajanja tog ulaganja.

Član 50

Visina investicione državne pomoći utvrđuje se, i to:

- 1) za male privredne subjekte - do 70% opravdanih troškova,
- 2) za srednje privredne subjekte - do 60% opravdanih troškova,
- 3) za velike privredne subjekte - do 50% opravdanih troškova.

4.7. Državna pomoć za upravljanje otpadom

Član 51

Državna pomoć za upravljanje otpadom od drugih privrednih subjekata uključujući i aktivnosti ponovne upotrebe, reciklaže i prerade može da se dodeli samo ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da je ulaganje usmereno na smanjivanje zagađenja koje proizvode drugi privredni subjekti - zagađivači i ne pokriva zagađenje koje proizvodi korisnik te pomoći,

2) da pomoć ne oslobađa zagađivače plaćanja naknade prema propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine i upravljanje otpadom ili naknada koja se smatra normalnim troškom privrednog subjekta koje je zagađivač,

3) da ulaganje poboljšava proces u kome je korišćenje otpada za proizvodnju gotovih proizvoda ekonomski profitabilno ili koristi konvencionalne tehnologije na inovativan način,

4) da otpad koji se prerađuje u protivnom bi bio odložen ili prerađen na način koji je manje prihvatljiv za životnu sredinu,

5) da ulaganje ne povećava samo potražnju za predmetima koji će se reciklirati, već povećava i prikupljanje tog otpada.

Član 52

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za upravljanje otpadom su dodatni investicioni troškovi neophodni za ostvarivanje ulaganja za upravljanje otpadom, u poređenju sa konvencionalna proizvodnjom istog kapaciteta koja ne uključuje upravljanje otpadom.

Opravdani troškovi iz stava 1. ovog člana izračunavaju se kao neto razlika između koristi poslovanja i troškova poslovanja vezanih za dodatna ulaganja za upravljanje otpadom koji se javljaju tokom prvih pet godina trajanja tog ulaganja.

Član 53

Visina investicione državne pomoći utvrđuje se i to:

- 1) za male privredne subjekte - do 70% opravdanih troškova
- 2) za srednje privredne subjekte - do 60% opravdanih troškova
- 3) za velike privredne subjekte - do 50% opravdanih troškova.

4.8. Državna pomoć za sanaciju kontaminiranih lokacija

Član 54

Investiciona državna pomoć privrednim subjektima koji otklanjaju štete nanete životnoj sredini sanacijom kontaminiranih lokacija, može da se dodeli samo ukoliko vodi poboljšanju zaštite životne sredine.

Šteta naneta životnoj sredini u smislu stava 1. ovog člana odnosi se na pogoršanje kvaliteta tla, površinskih ili podzemnih voda.

Državna pomoć ne može da se dodeli ukoliko zagađivač može da se identifikuje, i u tom slučaju primenjuje se načelo "zagađivač plaća". Ukoliko zagađivač nije identifikovan ili

mu se ne može naložiti da snosi troškove sanacije, državna pomoć može da se dodeli licu koje vrši sanaciju.

Član 55

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za sanaciju kontaminiranih lokacija su svi troškovi koji se odnose na obavljanje sanacije kontaminiranih područja umanjeni za iznos povećanja vrednosti zemljišta na tom području.

Član 56

Državna pomoć za sanaciju kontaminiranih lokacija može da se dodeli u visini do 100% opravdanih troškova. Ukupan iznos pomoći ne sme biti veći od stvarnih troškova koje snosi privredni subjekat.

4.9. Državna pomoć za izmeštanje privrednih subjekata

Član 57

Investiciona državna pomoć za izmeštanje privrednih subjekata na nove lokacije iz razloga zaštite životne sredine može da se dodeli pod sledećim uslovima:

- 1) da promena lokacije bude izvršena radi zaštite životne sredine ili sprečavanja nanošenja štete životnoj sredini i o toj promeni mora postojati odluka nadležnog organa ili sudska odluka ili mora biti rezultat dogovora privrednog subjekta i nadležnog organa,
- 2) da privredni subjekat zadovoljava najviše standarde zaštite životne sredine koji se primenjuju na novoj lokaciji nakon izmeštanja.

Državna pomoć može da se dodeli samo privrednim subjektima koji posluju u urbanim sredinama ili u posebnim sredinama u Republici Srbiji zaštićenim zakonom kao prirodna staništa biljnog i životinjskog sveta, koji obavljaju aktivnosti u skladu sa zakonom, ali zbog većeg stepena zagađivanja životne sredine izazvanog tim aktivnostima, moraju da budu izmeštena na drugu lokaciju.

Član 58

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za izmeštanje privrednih subjekata su:

- 1) troškovi za kupovinu zemljišta, izgradnju ili kupovinu novih postrojenja, ali samo istog kapaciteta kao postrojenja koja su napuštena,
- 2) troškovi penala koje snosi privredni subjekat zbog raskidanja ugovora o zakupu zemljišta ili zgrada ukoliko je zbog odluke nadležnog organa ili sudske odluke o promeni lokacije došlo do prevremenog raskida ugovora.

Pri određivanju iznosa opravdanih troškova, odbija se:

- 1) dobit od prodaje ili iznajmljivanja napuštenog postrojenja ili zemljišta,

- 2) naknada dobijena po osnovu eksproprijacije (lišavanja svojine),
- 3) bilo koja druga dobit u vezi sa premeštanjem postrojenja, posebno dobit koja, u trenutku premeštanja, proizlazi iz unapređenja tehnologije koja se koristi,
- 4) ulaganja radi povećanja kapaciteta.

Član 59

Visina investicione državne pomoći utvrđuje se, i to:

- 1) za male privredne subjekte - do 70% opravdanih troškova
- 2) za srednje privredne subjekte - do 60% opravdanih troškova
- 3) za velike privredne subjekte - do 50% opravdanih troškova.

4.10. Državna pomoć za izradu studija zaštite životne sredine

Član 60

Državna pomoć može da se dodeli privrednom subjektu za izradu studija zaštite životne sredine neposredno povezanih sa ulaganjima za:

- dostizanje standarda pod uslovima navedenim u čl. od 30. do 32. ove uredbe,
- ostvarivanje uštede energije pod uslovima navedenim u čl. od 36. do 39. ove uredbe, i
- proizvodnju obnovljive energije pod uslovima navedenim u čl. od 40. do 43. ove uredbe.

Državna pomoć može da se dodeli i kada se, nakon nalaza pripremnog istraživanja, ulaganje koje je predmet istraživanja ne ostvari.

Član 61

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za izradu studija zaštite životne sredine su troškovi izrade studija.

Visina investicione državne pomoći utvrđuje se, i to:

- 1) za male privredne subjekte - do 70% opravdanih troškova,
- 2) za srednje privredne subjekte - do 60% opravdanih troškova,
- 3) za velike privredne subjekte - do 50% opravdanih troškova.

5. Državna pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije

Član 62

Državna pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije može da se dodeli privrednim subjektima u svim sektorima, a ne može da se dodeli privrednim subjektima u teškoćama.

U slučaju dodele državne pomoći velikim privrednim subjektima, taj subjekat mora da dokaže podsticajne efekte u skladu sa sledećim kriterijumima: povećanje obima projekta, proširenje oblasti delovanja, brža realizacija projekta i povećanje ukupnog iznosa za istraživanje, razvoj i inovacije.

5.1. Državna pomoć za istraživanje i razvoj

Član 63

Državna pomoć za istraživanje i razvoj može da se dodeli za:

- 1) osnovna istraživanja koja predstavljaju eksperimentalni ili teorijski rad radi sticanja novih znanja o osnovnim principima pojava i posmatranih činjenica, bez direktne primene u praksi,
- 2) industrijska istraživanja koja predstavljaju planirana istraživanja ili ispitivanja radi sticanja novih znanja i veština za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga, odnosno radi znatnog poboljšanja postojećih proizvoda, procesa ili usluga,
- 3) eksperimentalni razvoj koji obuhvata: sticanje, kombinovanje, oblikovanje i korišćenje postojećih naučnih, tehnoloških, poslovnih i ostalih merodavnih znanja i veština radi izrade planova ili dizajna za nove, promenjene ili poboljšane proizvode, procese ili usluge, kao i za druge aktivnosti radi konceptualnog definisanja, planiranja i dokumentovanja novih proizvoda, procesa ili usluga.

Pod aktivnostima iz stava 1. tačka 3. ove uredbe podrazumeva se naročito:

- a) proizvodni nacrti, crteži, planovi i ostala dokumentacija pod uslovom da nisu namenjeni komercijalnoj upotrebi;
- b) razvoj komercijalno upotrebljivih prototipova i pilot-projekata ukoliko je prototip konačni komercijalni proizvod i ukoliko bi troškovi proizvodnje samo za korišćenje u svrhu prikazivanja i provere valjanosti bili neprihvatljivo visoki;
- v) eksperimentalna proizvodnja i ispitivanje proizvoda, procesa i usluga pod uslovom da se ne mogu koristiti ili tako izmeniti da imaju industrijsku ili komercijalnu primenu.

Državna pomoć za eksperimentalni razvoj ne može da se dodeli za rutinske ili periodične izmene proizvoda, proizvodnih linija, proizvodnih procesa, usluga i drugih postojećih operacija, i u slučaju da takve promene predstavljaju poboljšanja.

Član 64

Opravdani troškovi za istraživanje i razvoj su:

1) troškovi osoblja (istraživači, tehničari i drugo pomoćno osoblje) u meri u kojoj rade na istraživačkom projektu,

2) troškovi instrumenata i opreme u obimu u kome se koriste za istraživački projekat. Ukoliko se instrumenti i oprema ne koriste tokom čitavog perioda trajanja istraživačkog projekta, opravdani troškovi su samo troškovi amortizacije u periodu trajanja projekta izračunati na osnovu dobre računovodstvene prakse,

3) troškovi zgrada i zemljišta u obimu u kome se koriste za istraživački projekat, pri čemu se na zgrade odnose troškovi amortizacije za period trajanja istraživačkog projekta, a na zemljište troškovi kupovine ili iznajmljivanja ili stvarno nastali kapitalni troškovi,

4) troškovi ugovornih istraživanja, tehničkog znanja i патената koji su kupljeni ili licencirani od trećih lica po tržišnim cenama, ukoliko je transakcija izvršena u konkurentnim uslovima, i troškovi savetodavnih i sličnih usluga ukoliko se koriste isključivo za delatnost istraživanja,

5) dodatni režijski troškovi nastali direktno kao rezultat istraživačke delatnosti,

6) drugi operativni troškovi poslovanja, uključujući troškove materijala, potrošne robe i proizvoda nastalih direktno kao rezultat istraživačke delatnosti.

U slučaju eksperimentalnog razvoja, od opravdanih troškova moraju se odbiti svi prihodi koji se ostvaruju ukoliko se razvijeni prototipovi i eksperimentalni crteži kasnije koriste u komercijalne svrhe.

Član 65

Visina državne pomoći utvrđuje se, i to:

1) za osnovna istraživanja - do 100% opravdanih troškova,

2) za industrijska istraživanja - do 50% opravdanih troškova,

3) za eksperimentalni razvoj - do 25% opravdanih troškova.

Visina državne pomoći za industrijska istraživanja i eksperimentalni razvoj može dodatno da se poveća:

1) za najviše 10 procentnih poena za srednje privredne subjekte i za najviše 20 procentnih poena za male privredne subjekte;

2) za najviše 15 procentnih poena, ali ne više od 80% opravdanih troškova ukoliko:

(a) projekat uključuje saradnju sa najmanje jednim malim ili srednjim privrednim subjektom ili se sprovodi u najmanje dve države, a ni jedan privredni subjekat sam ne snosi više od 70% opravdanih troškova projekta saradnje, ili

(b) projekat uključuje saradnju između privrednog subjekta i istraživačke organizacije gde istraživačka organizacija snosi najmanje 10% opravdanih troškova projekta i ima pravo da objavi rezultate svog istraživačkog projekta, ili

(v) u slučaju industrijskog istraživanja, rezultati projekta se objavljuju na konferencijama naučnog i tehničkog karaktera, u naučnim ili tehničkim časopisima koji su svima dostupni.

5.2. Državna pomoć za izradu studija o tehničkoj izvodljivosti

Član 66

Državna pomoć za izradu studija o tehničkoj izvodljivosti može da se dodeli za industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj.

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za izradu studija o tehničkoj izvodljivosti su stvarni troškovi izrade studije o tehničkoj izvodljivosti.

Visina državne pomoći utvrđuje se, i to:

1) za male i srednje privredne subjekte - do 75% opravdanih troškova za studije koje su priprema za industrijsko istraživanje i do 50% opravdanih troškova za studije koje su priprema za eksperimentalni razvoj,

2) za velike privredne subjekte - do 65% opravdanih troškova za studije koje su priprema za industrijsko istraživanje, i do 40% opravdanih troškova za studije koje su priprema za eksperimentalni razvoj.

5.3. Državna pomoć malim i srednjim privrednim subjektima za sticanje prava industrijske svojine

Član 67

Državna pomoć malim i srednjim privrednim subjektima za sticanje prava industrijske svojine može da se dodeli za dobijanje i potvrđivanje patenata i drugih prava industrijske svojine.

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći malim i srednjim privrednim subjektima za sticanje prava industrijske svojine u:

1) svi troškovi koji prethode dodeli prava, uključujući troškove vezane za pripremu, registraciju i ispitivanje prijave, kao i troškovi nastali prilikom obnove prijave pre nego što je pravo dodeljeno,

2) troškovi prevoda i drugi troškovi nastali kako bi se pravo dobilo ili potvrdilo u drugim pravnim sistemima,

3) troškovi nastali prilikom odbrane valjanosti prava u toku službenog ispitivanja prijave i mogućeg postupka opovrgavanja, i kada ti troškovi nastanu posle dodele prava.

Visina državne pomoći ne sme da pređe visinu pomoći za projekte istraživanja i razvoja propisanu u članu 65. ove uredbe koji se odnose na istraživačke delatnosti koje su prve dovele do predmetnih prava industrijske svojine.

5.4. Državna pomoć za novoosnovane inovativne privredne subjekte

Član 68

Državna pomoć za novoosnovane inovativne privredne subjekte može da se dodeli ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da novoosnovani privredni subjekat u trenutku dodele pomoći posluje kraće od šest godina,

2) da troškovi istraživanja i razvoja novoosnovanog privrednog subjekta predstavljaju najmanje 15% njegovih ukupnih troškova poslovanja u najmanje jednoj od tri godine koje prethode dodeli državne pomoći ili, u slučaju privrednog subjekta početnika i bez prethodnog finansijskog poslovanja, u reviziji njegovog trenutnog poslovnog perioda koju je overio nezavisni revizor,

3) da ukupan iznos državne pomoći može da se dodeli u visini do 1,5 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti na dan donošenja odluke o dodeli pomoći,

4) da pomoć može da se dodeli samo jedanput.

Novoosnovanom inovativnom privrednom subjektu državna pomoć može da se dodeli i po drugim pravilima sadržanim u ovoj uredbi, osim za istraživanje, razvoj i inovacije i za ulaganja u rizični kapital, samo nakon isteka perioda od tri godine od dodele pomoći za novoosnovane inovativne privredne subjekte.

5.5. Državna pomoć za inovacije procesa i organizacije poslovanja

Član 69

Državna pomoć za inovacije procesa i organizacije poslovanja u sektoru pružanja usluga ne može da se dodeli za rutinske ili redovne promene proizvoda, proizvodnih linija, proizvodnih procesa, postojećih usluga ili drugih tekućih poslova i ako te izmene mogu predstavljati poboljšanja.

Državna pomoć iz stava 1. ovog može da se dodeli ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da inovacija procesa i organizacije poslovanja bude očigledna ili značajno poboljšana u odnosu na postojeće stanje u određenoj grani industrije, što se dokazuje preciznim

opisom inovacije, njenim poređenjem sa postojećim tehnikama u procesu i organizaciji poslovanja kojima se koriste drugi privredni subjekti u istom sektoru,

2) da se inovacija procesa i organizacije poslovanja odnosi na korišćenje informacionih i komunikacionih tehnologija sa ciljem izmene organizacije poslovanja,

3) da inovacija poslovanja bude u obliku projekta za koji je imenovan stručni rukovodilac projekta i navedeni troškovi projekta,

4) da rezultat projekta bude razvoj standarda, modela komercijalnog poslovanja, metodologije postupka koje je moguće na sistematičan način reprodukovati, sertifikovati ili zaštititi patentom,

5) da projekat koji sadrži inovaciju procesa i organizacije poslovanja nosi i jasan stepen rizika, što se dokazuje poređenjem troškova projekta sa prihodom privrednog subjekta, vremenom koje je potrebno za razvoj novog procesa, očekivanom dobiti od inovacije procesa u poređenju sa troškovima projekta i verovatnošću neuspeha projekta.

Član 70

Opravdani troškovi za inovaciju procesa i organizaciju poslovanja u sektoru pružanja usluga su identični opravdanim troškovima iz člana 64. ove uredbe. U slučaju inovacija koje se odnose na organizaciju poslovanja, samo troškovi informacionih i komunikacionih tehnologija mogu da se uključe u troškove instrumenata i opreme.

Visina državne pomoći utvrđuje se, i to:

1) do 15% za velike privredne subjekte,

2) do 25% za srednje privredne subjekte,

3) do 35% za male privredne subjekte.

Veliki privredni subjekti mogu da dobiju državnu pomoć samo ukoliko ostvaruju saradnju sa malim i srednjim privrednim subjektima koji učestvuju sa najmanje 30% u ukupnim opravdanim troškovima.

5.6. Državna pomoć malim i srednjim privrednim subjektima za usluge savetovanja i podsticanja inovacija

Član 71

Državna pomoć malim i srednjim privrednim subjektima za savetodavne usluge namenjene inovacijama i usluge za podsticanje inovacija može da se dodeli ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći kriterijumi:

1) da pomoć ne sme da pređe iznos od 200.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po korisniku u toku bilo kog trogodišnjeg perioda,

2) da pružalac usluga ima nacionalni ili evropski sertifikat u kom slučaju je visina pomoći do 100% opravdanih troškova, a ako nema nacionalni ili evropski sertifikat da visina pomoći ne prelazi 75% opravdanih troškova,

3) da korisnik koristi tu pomoć za pribavljanje usluga po tržišnim cenama ili ukoliko je pružalac usluga neprofitni privredni subjekat, po ceni koja predstavlja pune troškove usluga uz razumnu maržu.

Član 72

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći malim i srednjim privrednim subjektima za usluge savetovanja i podsticanja inovacija su:

1) za savetodavne usluge namenjene inovacijama - troškovi vezani za savetovanje menadžmenta, tehnološku pomoć, usluge prenosa tehnologije, usavršavanje, savetovanje prilikom preuzimanja, zaštite i trgovine pravima intelektualne svojine i za licencne ugovore, savetovanje o upotrebi standarda,

2) za usluge podsticanja inovacija - troškovi vezani za kancelarijski prostor, bazu podataka, tehničke knjižice, istraživanje tržišta, korišćenje laboratorija, označavanje kvaliteta, testiranje i sertifikaciju.

5.7. Državna pomoć za unajmljivanje visokokvalifikovanog osoblja

Član 73

Državna pomoć za unajmljivanje visokokvalifikovanog osoblja privremeno premeštenog iz istraživačke organizacije ili velikog privrednog subjekta u mali ili srednji privredni subjekat može da se dodeli ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da privremeno premešteno visokokvalifikovano osoblje bude zaposleno na novostvorenim istraživačkim, razvojnim i inovativnim funkcijama u privrednom subjektu i ne sme da bude zamena za postojeće osoblje,

2) da je visokokvalifikovano osoblje, najmanje prethodne dve godine, bilo zaposleno u istraživačkoj organizaciji ili velikom privrednom subjektu koji ga šalje na privremeni premeštaj.

Član 74

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za unajmljivanje visokokvalifikovanog osoblja su svi troškovi unajmljivanja i zapošljavanja visokokvalifikovanog osoblja, uključujući troškove korišćenja usluga Nacionalne službe za zapošljavanje, kao i troškove premeštaja osoblja.

Visina državne pomoći ne sme da bude veća od 50% opravdanih troškova, u periodu od najduže tri godine po privrednom subjektu i po unajmljenoj osobi.

Angažovanje Visokokvalifikovano osoblje može da bude angažovano privremeno, i po isteku roka angažovanja to osoblje se vraća kod svog prethodnog poslodavca.

Visokokvalifikovano osoblje u smislu ove uredbe su: istraživači, inženjeri, projektanti i marketing menadžeri sa visokim obrazovanjem i najmanje pet godina stručnog iskustva u određenoj delatnosti. Doktorske studije će se smatrati odgovarajućim profesionalnim (stručnim) iskustvom.

5.8. Državna pomoć za inovativne klustere

Član 75

Državna pomoć za inovativne klustere može da se dodeli kao investiciona i kao operativna pomoć.

Član 76

Investiciona državna pomoć za inovativne klustere može da se dodeli za osnivanje, širenje i oživljavanje inovativnih klastera i to isključivo pravnim licima koja upravljaju ovim klasterima i koja su odgovorna za upravljanje poslovnim prostorom, objektima i aktivnostima inovativnih klastera u pogledu njihovog korišćenja i pristupa. Pristup poslovnom prostoru i aktivnostima mora da bude slobodan. Naknade za korišćenje prostora i učestvovanje u aktivnostima se određuju u skladu sa njihovim stvarnim troškovima.

Član 77

Investiciona državna pomoć za oživljavanje inovativnih klastera može da se dodeli za:

- 1) opremanje centara za usavršavanje i istraživanje,
- 2) infrastrukturu koja je namenjena istraživanju: laboratorije, objekti za testiranja,
- 3) široku mrežnu infrastrukturu.

Član 78

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za oživljavanje inovativnih klastera su troškovi koji se odnose na ulaganja u materijalnu imovinu: zemljište, zgrade, mašine i opremu.

Visina državne pomoći utvrđuje se, i to:

- 1) do 50% opravdanih troškova za velike privredne subjekte,
- 2) do 60% opravdanih troškova za srednje privredne subjekte,
- 3) do 70% opravdanih troškova za male privredne subjekte.

Član 79

Operativna pomoć za pokrivanje tekućih rashoda inovativnih klastera u cilju njihovog oživljavanja može da se dodeli pravnom licu koje upravlja poslovima inovativnog klastera i mora da bude vremenski ograničena na pet godina, sa mogućnošću produženja na 10 godina ukoliko korisnik državne pomoći dokaže da je to neophodno.

Opravdani troškovi za dodelu operativne pomoći su troškovi rada zaposlenih lica i administrativni troškovi koji se odnose na sledeće aktivnosti:

- 1) reklamne aktivnosti klastera za privlačenje novih članova - privrednih subjekata,
- 2) upravljanje objektima klastera kojima je otvoren pristup,
- 3) organizaciju programa usavršavanja, radionica i konferencija kojima se podstiče razmena znanja i povezivanje članova klastera.

Član 80

Visina državne pomoći utvrđuje se, i to:

- 1) do 100% opravdanih troškova za prvu godinu rada inovativnog klastera, sa ciljem linearnog, odnosno potpunog smanjenja u petoj godini, ili
- 2) do 50% opravdanih troškova bez linearnog smanjenja.

6. Državna pomoć za usavršavanje

Član 81

Državna pomoć za usavršavanje može da se dodeli privrednim subjektima u svim sektorima, osim privrednim subjektima u teškoćama.

Državna pomoć za usavršavanje može da se dodeli, i to za:

- 1) posebno usavršavanje, koje uključuje obuku direktno i prvenstveno primenljivu na sadašnji i budući položaj zaposlenih u privrednom subjektu, koji je neposredni korisnik te pomoći i koji kroz ovu obuku obezbeđuje kvalifikacije koje nisu prenosive ili su samo ograničeno prenosive na druge privredne subjekte ili poslovna područja,
- 2) opšte usavršavanje, koje uključuje obuku koja nije samo ili prvenstveno primenljiva na sadašnji i budući položaj zaposlenih u privrednom subjektu koji je neposredni korisnik te pomoći i koji kroz ovu obuku obezbeđuju kvalifikacije koje su većinom prenosive na druge privredne subjekte ili poslovna područja i koje na taj način bitno povećava zapošljivost radnika.

Usavršavanje će se smatrati opštim ukoliko ga zajednički organizuju različiti nezavisni privredni subjekti ili ukoliko ga mogu pohađati zaposleni iz različitih privrednih subjekata,

ili ukoliko je priznato, overeno ili vrednovano od strane nadležnih državnih organa ili drugih institucija na koje je Republika Srbija prenela odgovarajuća ovlašćenja.

Član 82

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za usavršavanje su:

- 1) troškovi predavača,
- 2) putni troškovi predavača i polaznika, uključujući i smeštaj,
- 3) drugi tekući troškovi, kao što su materijali i potrošna roba direktno povezani sa projektom usavršavanja,
- 4) troškovi amortizacije alata i opreme u obimu u kojem se isključivo koriste za projekat usavršavanja,
- 5) troškovi usmeravanja i savetodavnih usluga u vezi sa projektom usavršavanja,
- 6) troškovi polaznika i opšti indirektni troškovi (administrativni troškovi, zakup, režijski troškovi) do ukupnog iznosa drugih opravdanih troškova navedenih u stavu 1, tač. od 1) do 5) ovog člana. U pogledu troškova polaznika, u obzir se uzimaju samo sati koje polaznik stvarno provede u usavršavanju, posle odbitka svih proizvodnih sati.

Član 83

Visina državne pomoći utvrđuje se i to:

- 1) za posebno usavršavanje - do 25% opravdanih troškova,
- 2) za opšte usavršavanje - do 60% opravdanih troškova.

Visina državne pomoći iz stava 1. ovog člana može da se poveća, ali ne više od 80% opravdanih troškova, i to:

- 1) za najviše 10 procentnih poena ukoliko se usavršavanje sprovodi za osobe sa invaliditetom ili osobe koje se teže zapošljavaju,
- 2) za najviše 10 procentnih poena ukoliko se državna pomoć dodeljuje srednjem privrednom subjektu,
- 3) za najviše 20 procentnih poena ukoliko se državna pomoć dodeljuje malom privrednom subjektu.

U slučaju kada projekat usavršavanja uključuje komponente i posebnog i opšteg usavršavanja koje ne mogu biti razdvojene za potrebe izračunavanja visine državne pomoći i u slučaju kada se ne može utvrditi da li se radi o posebnom ili opštem usavršavanju, primenjuje se visina državne pomoći za posebno usavršavanje.

7. Državna pomoć u obliku rizičnog kapitala

Član 84

Državna pomoć u obliku rizičnog kapitala može da se dodeli samo malim i srednjim privrednim subjektima na osnovu šema državne pomoći radi otklanjanja tržišnih nedostataka na tržištu rizičnog kapitala.

Državna pomoć u obliku rizičnog kapitala ne može da se dodeli privrednim subjektima u teškoćama i privrednim subjektima u sektorima proizvodnje uglja i čelika.

Državna pomoć iz stava 1. ovog člana može da se dodeli u obliku koji podstiče tržišne ulagače da obezbede rizični kapital određenim privrednim subjektima, i to za:

- 1) osnivanje investicionih fondova u kojima je država partner ili ulagač, uključujući i manje povoljne uslove u odnosu na druge ulagače,
- 2) garancije ulagačima u rizični kapital ili investicionim fondovima za udeo investicionih gubitaka ili garancije na zajmove za ulaganja u rizični kapital pod uslovom da javna sredstva koja pokrivaju moguće gubitke ne prelaze 50% nominalnog iznosa ulaganja za koje se izdaje garancija,
- 3) druge finansijske instrumente u korist ulagača u rizični kapital ili investicionih fondova radi osiguranja dodatnog kapitala za ulaganje,
- 4) fiskalne podsticaje investicionim fondovima ili ulagačima radi ulaganja u rizični kapital.

Član 85

Državna pomoć u obliku rizičnog kapitala može da se dodeli pod sledećim uslovima:

- 1) da državna pomoć predstavlja udeo u investicionom fondu privatnog kapitala koji je usmeren na ostvarivanje dobiti i kojim se upravlja na komercijalnoj osnovi,
- 2) da državna pomoć predviđa finansiranje u tranšama, u celini ili delimično finansirane iz sredstava dodeljene državne pomoći, koje ne prelaze 1,5 milion evra u dinarskoj protivvrednosti po ciljanom malom i srednjem privrednom subjektu u toku jedne godine,
- 3) da državna pomoć bude ograničena na obezbeđenje finansiranja do faze razvoja za male i srednje privredne subjekte,
- 4) da investicioni fond osigura najmanje 70% svog ukupnog budžeta uloženog u ciljane male i srednje privredne subjekte u obliku deonica ili instrumenata sličnim deonicama,
- 5) da najmanje 30% sredstava investicionih fondova osiguraju privatni ulagači,
- 6) da državna pomoć osigura da odluke o ulaganju u ciljne privredne subjekte budu rukovođene ostvarivanjem dobiti.

Ukoliko je privredni subjekat dobio državnu pomoć u vidu rizičnog kapitala i, nakon toga se, u periodu kraćem od tri godine od datuma prvog ulaganja rizičnog kapitala, prijavio za dodelu bilo koje druge kategorije, odnosno vrste državne pomoći iz ove uredbe, najviša opravdana visina za dodelu nove državne pomoći utvrđena ovom uredbom se umanjuje za 20%. Ovo umanjenje se ne odnosi na visine državne pomoći za istraživanje, razvoj i inovacije, iz čl. od 62. do 80. ove uredbe.

8. Državna pomoć u oblasti kulture

Član 86

Državna pomoć u oblasti kulturi može da se dodeli za zaštitu prirodnog kulturnog nasleđa i za kinematografske i druge audiovizuelne aktivnosti.

Državna pomoć za zaštitu prirodnog kulturnog nasleđa može da se dodeli za konzervaciju, obnavljanje i druge građevinske radove na spomenicima koji zahtevaju obnavljanje, a koji su svrstani u objekte od značajne istorijske, umetničke, naučne ili arheološke vrednosti i zavedeni su u Centralni registar zaštićenih spomenika kulture Republike Srbije.

Državna pomoć može da se dodeli u visini do 100% opravdanih troškova koji su usmereni samo na postizanje istorijskih i kulturnih ciljeva.

Član 87

Državna pomoć može da se dodeli za produkciju filma i TV programa, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da je državna pomoć direktno usmerena na stvaranje proizvoda od kulturnog značaja pod uslovom da se sprovede prethodno testiranje, koje mora da zadovolji sve navedene kriterijume kao minimum:

(a) da je državna pomoć usmerena na pružanje podrške srpskoj kulturi (sadržaj, tema (motiv), lokacija filma, glavni likovi, radnja/umetničko delo iz Republike Srbije ili srpske kulture ili jezičkog područja, itd),

(b) da je državna pomoć usmerena na reklamiranje opšteg kulturnog nasleđa (prilagođavanje literarnih radova, filmovi o umetnicima, značajnim ličnostima, istorijskim dostignućima, religioznim ili filozofskim pitanjima, emisije od socijalno-kulturne važnosti i dr.) Republike Srbije ili evropskog ekonomskog područja,

(v) da je državna pomoć usmerena na privlačenje talenata (upravnika, scenarista, režisera, kompozitora i dr.) iz Republike Srbije ili evropskog ekonomskog područja,

2) da je režiseru dozvoljeno da potroši van teritorije Republike Srbije 20% budžeta produkcije filma ili TV programa,

3) da visina državne pomoći ne bude viša od 50% budžeta produkcije, osim za složene filmove sa teškim sadržajem i nisko-budžetne filmove za koje visina pomoći može da se

poveća do 90% budžeta produkcije. Budžet nisko-budžetnog filma ne sme preći iznos od 900.000 evra u dinarskoj protivvrednosti. Davalac pomoći uvek mora da opravda dodelu većeg iznosa državne pomoći od maksimalno dozvoljene visine za film sa teškim sadržajem i nisko-budžetni film.

Državna pomoć se odnosi na troškove koji su povezani sa obavljanjem glavnih aktivnosti filmskog i TV programa, odnosno sa razvojem i produkcijom, dok za posebne aktivnosti, kao što je post-produkcija državna pomoć nije dozvoljena.

IV SEKTORSKA DRŽAVNA POMOĆ

1. Državna pomoć u sektoru proizvodnje čelika

Član 88

Državna pomoć privrednom subjektu koji obavlja proizvodnju čelika može da se dodeli za sledeće primarne ciljeve utvrđene ovom uredbom:

- 1) za zaštitu životne sredine u smislu čl. od 29. do 61. ove uredbe,
- 2) za male i srednje privredne subjekte u smislu čl. od 18. do 20. ove uredbe,
- 3) za istraživanje, razvoj i inovacije u smislu čl. od 62. do 80. ove uredbe,
- 4) za rizični kapital u smislu čl. 84. i 85. ove uredbe,
- 5) za zapošljavanje u smislu čl. od 25. do 28. ove uredbe,
- 6) za usavršavanje u smislu čl. od 81. do 83. ove uredbe.

Državna pomoć može da se dodeli i za restrukturisanje privrednog subjekta koji obavlja proizvodnju čelika koji je u teškoćama, pod uslovom da:

- 1) državna pomoć, pod normalnim tržišnim uslovima, vodi dugoročnoj održivosti tog privrednog subjekta na kraju perioda restrukturisanja,
- 2) su iznos i intenzitet državne pomoći strogo ograničeni na ono što je neophodno za obnavljanje održivosti, a da se pomoć, ako je moguće, progresivno smanjuje,
- 3) je privredni subjekat, pre nego što mu je državna pomoć dodeljena, doneo program restrukturisanja sa racionalizacijom i koji obuhvata zatvaranje neefikasnih kapaciteta.

2. Državna pomoć u sektoru vađenja uglja

Član 89

Državna pomoć privrednom subjektu koji obavlja vađenje uglja može da se dodeli za sledeće primarne ciljeve utvrđene ovom uredbom:

- 1) za zaštitu životne sredine u smislu čl. od 29. do 61. ove uredbe,
- 2) za istraživanje, razvoj i inovacije u smislu čl. od 62. do 80. ove uredbe,
- 3) za usavršavanje u smislu čl. od 81. do 83. ove uredbe.

Državna pomoć može da se dodeli i za racionalno korišćenje rezervi uglja i za posebne troškove nastale racionalizacijom ili restrukturisanjem u sektoru uglja.

3. Državna pomoć u sektoru saobraćaja

Član 90

Državna pomoć privrednom subjektu koji obavlja delatnost saobraćaja može da se dodeli za sve primarne ciljeve regionalne i horizontalne državne pomoći utvrđene ovom uredbom.

Državna pomoć može da se dodeli i za kombinovani transport tereta, saobraćaj u unutrašnjoj plovidbi i vazdušni saobraćaj.

3.1. Državna pomoć za kombinovani transport tereta

Član 91

Državna pomoć u saobraćaju može da se dodeli u cilju zamene drumskog transporta tereta železničkim transportom, kao i u cilju unapređenja ovog kombinovanog transporta i dodjeljuje se isključivo kao investiciona državna pomoć.

Opravnani troškovi za dodelu državne pomoći za kombinovani transport tereta su ukupni investicioni troškovi:

- 1) izgradnje i prilagođavanja terminala kombinovanog transporta uključujući i opremu za špediciju,
- 2) procenjenih većih troškova opreme za kombinovani transport koja se odnosi na: kontejnere za drumski transport, posebna vozila i kontejnere za kombinovani transport, primenu polu-nosača za olakšavanje utovara, primenu početne i kasnije drumske transportne opreme i primenu opreme za kopnenu navigaciju,
- 3) inovativni troškovi špedicije i logističkih sistema, posebno intermodalnih informacija i komunikacionih sistema za poboljšanje ponude kombinovanog transporta,
- 4) kupovina brzih lokomotiva radi pružanja novih, kvalitetnijih usluga u kombinovanom transportu, preusmeravajući transport tereta sa drumskog na železnički.

Član 92

Visina državne pomoći utvrđuje se, i to:

- 1) do 50% opravdanih troškova iz člana 91. stav 2. tačka 1) ove uredbe,
- 2) do 100% opravdanih troškova iz člana 91. stav 2. tačka 2) ove uredbe,
- 3) do 30% opravdanih troškova iz člana 91. stav 2. tačka 3) ove uredbe,
- 4) do 30% opravdanih troškova iz člana 91. stav 2. tačka 4) ove uredbe u toku jednogodišnjeg pilot projekta.

3.2. Državna pomoć za saobraćaj u unutrašnjoj plovidbi

Član 93

Državna pomoć može da se dodeli za saobraćaj u unutrašnjoj plovidbi, i to za:

- 1) ulaganja u infrastrukturu terminala u lukama i pristaništima,
- 2) ulaganja u stacionarnu i prenosivu opremu, potrebnu za utovar i istovar u lukama i pristaništima.

Opravdani troškovi za dodelu državne pomoći za saobraćaj u unutrašnjoj plovidbi su troškovi razvoja novih ili dodatnih transportnih kapaciteta u unutrašnjoj plovidbi.

Visina državne pomoći iz stava 1. ovog člana utvrđuje se do 50% opravdanih troškova.

3.3. Državna pomoć za vazdušni saobraćaj

Član 94

Državna pomoć može da se dodeli avio prevoznicima za otvaranje novih linija između regionalnog i nacionalnog aerodroma ili regionalnog i aerodroma u drugim zemljama, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da avio prevoznik poseduje važeće uverenje o osposobljenosti za obavljanje javnog avio-transporta,
- 2) da nova linija ili novi red letenja bude održiv dugoročno, a državna pomoć mora biti regresivna i vremenski ograničena,
- 3) da uspostavljanju nove linije prethodi izrada poslovnog plana koji će potvrditi celishodnost linije i posle prestanka dodele državne pomoći,
- 4) da se državna pomoć dodeljuje najduže pet godina, a visina državne pomoći u bilo kojoj godini ne može biti veća od 50% opravdanih troškova u toj godini, niti veća od 40% ukupnih opravdanih troškova u celom periodu,
- 5) da opravdani troškovi obuhvataju ukupne troškove otvaranja nove linije koji se odnose na početne komercijalne i troškove marketinga, kao i troškove smeštaja letaćkog osoblja u okviru aerodroma,

- 6) da se dodela državne pomoći obustavi kada se dostignu ciljevi u smislu broja putnika ili rentabilnosti nove linije, a ako se to ostvari pre isteka predviđenog roka,
- 7) da je dodela državne pomoći povezana sa neto povećanjem broja prevezenih putnika,
- 8) da postupak dodele državne pomoći za otvaranje novih vazdušnih linija bude javan i da omogući svim zainteresovanim avioprevoznicima da, pod jednakim uslovima, ponude svoje usluge,
- 9) da je davalac državne pomoći dužan da objavi godišnju listu linija za koje je dodeljena državna pomoć za svaki aerodrom, navodeći izvore državne pomoći, korisnika, i broj putnika.

V DRŽAVNA POMOĆ MALE VREDNOSTI (DE MINIMIS DRŽAVNA POMOĆ)

Član 95

Državna pomoć male vrednosti (de minimis državna pomoć) ne prijavljuje se Komisiji za kontrolu državne pomoći. Odluku o opravdanosti dodele državne pomoći male vrednosti (de minimis državne pomoći) donosi davalac državne pomoći.

De minimis državna pomoć ne može da se dodeli:

- 1) za vađenje uglja,
- 2) za nabavku drumskih teretnih vozila u privrednim subjektima koji obavljaju usluge prevoza tereta,
- 3) privrednim subjektima u teškoćama,
- 4) za podsticanje izvoza, odnosno za uspostavljanje i funkcionisanje distributivne mreže ili za druge tekuće rashode povezane sa izvoznom delatnošću,
- 5) za davanje prednosti domaćim proizvodima u odnosu na uvozne proizvode.

Član 95a

Za iste opravdane troškove može se dodeliti i državna pomoć male vrednosti (*de minimis* državna pomoć) i druge vrste državne pomoći, a najviše do visine državne pomoći utvrđene ovom uredbom koja predstavlja gornju granicu do koje je dozvoljeno dodeliti ukupan iznos državne pomoći.

Državna pomoć male vrednosti (*de minimis* državna pomoć) koja se dodeljuje kao naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa ne može se za istu delatnost kumulirati sa ostalim vrstama državne pomoći, niti drugim javnim sredstvima koja nisu državna pomoć.

Član 96

De minimis državna pomoć može da se dodeli pojedinačnom privrednom subjektu u visini do 200.000 evra u dinarskoj protivvrednosti, a u sektoru drumskog saobraćaja u visini do 100.000 evra u dinarskoj protivvrednosti, kao i naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa u visini do 500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti u bilo kom periodu u toku tri uzastopne fiskalne godine.

De minimis državna pomoć u obliku kapitalnog ulaganja (svežeg i rizičnog) može da se dodeli samo ako ukupan iznos kapitala nije veći od 200.000 evra u dinarskoj protivvrednosti kao gornje granice *de minimis* državne pomoći.

De minimis državna pomoć u obliku garancija može da se dodeli samo ako garantovani deo kredita nije veći od 1,500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti, a u sektoru transporta i to samo kopnenog - 750.000 evra u dinarskoj protivvrednosti.

Član 97

Davalac državne pomoći dužan je da, u pisanoj formi, obavesti korisnika o tome da mu dodeljuje državnu pomoć male vrednosti (*de minimis* državnu pomoć) i o iznosu pomoći koju mu dodeljuje i da zatraži od korisnika da ga, u pisanoj formi, obavesti o svim drugim državnim pomoćima male vrednosti (*de minimis* državna pomoć) koje su mu dodeljene u tekućoj fiskalnoj godini i u prethodne dve fiskalne godine.

Davalac državne pomoći, koji dodeljuje *de minimis* državnu pomoć je dužan, da u roku od 15 dana od dana dodele, Komisiji za kontrolu državne pomoći dostavi kopiju dokumenta o dodeli te pomoći.

Davalac državne pomoći koji dodeljuje državnu pomoć male vrednosti (*de minimis* državnu pomoć) dužan je da:

- vodi evidenciju o dodeljenim državnim pomoćima male vrednosti po pojedinačnim korisnicima pomoći;
- čuva podatke o dodeljenim državnim pomoćima male vrednosti deset godina od dana njihove dodele;
- na pisani zahtev Komisije za kontrolu državne pomoći, dostavi sve podatke kako bi se utvrdilo da li su pri dodeli državne pomoći male vrednosti bili ispunjeni svi uslovi za njenu dodelu;
- iznose dodeljenih državnih pomoći male vrednosti dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove finansija, radi izrade godišnjeg izveštaja o dodeljenoj državnoj pomoći.

Va USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA

Član 97a

Privrednom subjektu može da se dodeli naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa ako su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

1) privredni subjekt koji pruža usluge od opšteg ekonomskog interesa ima jasno određenu obavezu da pruža usluge od opšteg ekonomskog interesa, određene zakonom ili aktom davaoca naknade,

2) parametri za izračunavanje visine naknade unapred su, objektivno i jasno utvrđeni,

3) visina naknade ne sme da pređe iznos kojim privredni subjekat pokriva troškove potreban za pokrivanje troškova koje ima za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa, uzimajući u obzir prihode i razumnu dobit, niti da bude prekomerna i tako naruši konkurenciju na tržištu; "razumna dobit" predstavlja stopu prinosa na kapital privrednog subjekta koja uzima u obzir rizik ili odsustvo rizika koji nastaje za privredni subjekt zbog posredovanja države i najčešće ne sme da pređe prosečnu stopu u sektoru kojem pripada privredni subjekt iz prethodnih godina; ako u sektoru nema privrednih subjekata za upoređivanje, upoređivanje se čini sa privrednim subjektima iz drugog sektora, uz uvažavanje posebnosti svakog sektora; pri određivanju iznosa "razumne dobiti", država može da uvede podsticajne kriterijume, koji se pre svega odnose na kvalitet pružene usluge i povećanje efikasnosti pružanja usluga.

Ako privredni subjekat kome je određena obaveza pružanja usluga od opšteg ekonomskog interesa nije izabran da pruža usluge u postupku javne nabavke, visina naknade njemu se određuje na osnovu analize troškova poslovanja istog ili sličnog privrednog subjekta, koji obavlja istu ili sličnu delatnost, u istim ili sličnim uslovima.

Naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa koja je dodeljena u skladu sa ovim članom nije državna pomoć i ne prijavljuje se Komisiji za kontrolu državne pomoći.

Član 97b

Državna pomoć privrednom subjektu koji pruža usluge od opšteg ekonomskog interesa tako što ispunjava uslove iz člana 97a stav 1. ove uredbe, ali nije izabran da pruža usluge u postupku javne nabavke i visina naknade nije mu određena na osnovu analize troškova poslovanja istog ili sličnog privrednog subjekta koji obavlja istu ili sličnu delatnost u istim ili sličnim uslovima, predstavlja uvek dozvoljenu državnu pomoć i ne prijavljuje se Komisiji za kontrolu državne pomoći:

1) ako je godišnja naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa u iznosu do 15 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti u svim delatnostima osim u sektorima transporta i transportne infrastrukture,

2) ako je naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa dodeljena zdravstvenim ustanovama i privrednim subjektima koji pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa u oblasti za socijalnog stanovanja,

3) ako je naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa dodeljena za aerodrome čiji prosečni godišnji promet u toku dve finansijske godine koje prethode

godini u kojoj mu je povereno pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa ne prelazi 200.000 putnika,

4) ako ovlašćenje za pružanje usluga od opšteg interesa nije duže od 10 godina, osim ako izvođač usluga mora investirati u infrastrukturu koja je uslov za izvođenje usluge od opšteg ekonomskog interesa, koja se amortizuje u dužem periodu, saglasno sa opštevažećim računovodstvenim standardima.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, davalac državne pomoći dužan je da 10 godina od dodele pomoći vodi evidenciju o podacima iz člana 97a stav 1. ove uredbe i da Komisiji za kontrolu državne pomoći, na njen zahtev, dostavi svaki podatak iz evidencije.

Član 97v

Naknada za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa koja nije obuhvaćena slučajevima iz čl. 97a i 97b ove uredbe predstavlja državnu pomoć i obavezno se prijavljuje Komisiji za kontrolu državne pomoći, zbog visokog rizika od narušavanja konkurencije na tržištu.

Član 97g

Privredni subjekt kome je dodeljena naknada i koji pored usluga od opšteg ekonomskog interesa obavlja i druge delatnosti, dužan je da vodi odvojene račune za svaku delatnost pojedinačno u skladu sa propisima o računovodstvu i reviziji, kako bi moglo da se proverí da mu nije dodeljena prekomerna naknada i da li dodeljenu naknadu isključivo koristi za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa.

VI SPECIFIČNI INSTRUMENTI DODELE DRŽAVNE POMOĆI

1. Kratkoročno osiguranje izvoznih kredita

Član 98

Državne garancije za kratkoročno osiguranje izvoznih kredita od tržišnih rizika su zabranjene, a dozvoljene su samo za osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika.

2. Garancije

Član 99

Pojedinačna državna garancija ne predstavlja instrument dodele državne pomoći ukoliko kumulativno ispunjava sledeće uslove:

a) da privredni subjekat nije u teškoćama,

b) da je garancija povezana sa posebnom finansijskom transakcijom, na fiksni iznos i fiksni period vremena,

v) da garancija ne pokriva više od 80% neizmirenog zajma ili druge finansijske obaveze korisnika. Ovo ograničenje se ne odnosi na garancije koje pokrivaju dužničke obveznice,

g) da se premija za garanciju obračunava primenom komercijalnih principa.

Šema državne garancije ne predstavlja instrument dodele državne pomoći ukoliko kumulativno ispunjava sledeće uslove:

a) da ne predstavlja podršku privrednim subjektima koji su u teškoćama,

b) da je garancija vezana za posebnu finansijsku transakciju, fiksni iznos, fiksni vremenski period, i ne pokriva više od 80% neizmirenog zajma ili druge finansijske obaveze korisnika. Ovo ograničenje se ne odnosi na državne garancije koje pokrivaju dužničke obveznice,

v) da su uslovi šeme državne garancije zasnovani na realnoj proceni rizika i da premije koje plaća korisnik realizuje iz sopstvenih izvora,

g) da premije pokrivaju normalne rizike pokrivene dodeljenom garancijom i administrativne troškove šeme, uključujući godišnje prihode na taj kapital, obezbeđen od strane države,

d) da se premije preispituju najmanje jednom godišnje,

đ) da šema državne pomoći predviđa uslove pod kojima će se buduće garancije dodeljivati (prihvatljiv privredni subjekat, sektor, veličina, maksimalni iznos i trajanje garancije).

3. Prodaja nepokretne imovine u javnoj svojini

Član 100

Prodaja nepokretne imovine u javnoj svojini ne predstavlja državnu pomoć ukoliko je postupak prodaje određen u skladu sa jednom od sledećih metoda:

1) objavljenom, otvorenom i neuslovljenom licitacijom, prihvatajući najbolju ili jedinu ponudu, obezbeđujući ispunjenje sledećih uslova:

(a) da je ponuda više puta (uzastopno) oglašavana u vremenskom periodu od najmanje dva meseca u nacionalnoj i lokalnoj štampi,

(b) da svaki potencijalni kupac može da kupi zemljište i zgrade i da ih koristi za svoje lične potrebe,

(v) da uslov iz podtačke (b) ove tačke ne utiče na ograničenje zaštite životne sredine, zaštitu javnih interesa i izuzimanje sumnjivih licitacija i ponuda,

2) na osnovu procene nezavisnog stručnjaka, koji poseduje odgovarajući dokument kojim je ovlašćen za procenu stvarne imovine ili ima odgovarajuće iskustvo.

Ukoliko se nepokretna imovina u javnoj svojini ne može prodati po ceni određenoj od strane nezavisnog stručnjaka, cena se snižava za najviše 5%.

Ukoliko je, nakon određenog vremena, očigledno da imovina iz stava 3. ovog člana ne može da se proda ni po sniženoj ceni, izvršiće se nova procena zasnovana na stečenom iskustvu.

VII ZAVRŠNA ODREDBA

Član 101

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni član Uredbe o izmenama i dopunama Uredbe o pravilima za dodelu državne pomoći

("Sl. glasnik RS", br. 100/2011)

Član 33

Ova uredba stupa na snagu 1. januara 2012. godine.

Samostalni član Uredbe o dopuni Uredbe o pravilima za dodelu državne pomoći

("Sl. glasnik RS", br. 91/2012)

Član 2

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".